БОЖЫМ
ШЛЯХАМ

МАЛІТАЎНІК
ДЛЯ БЕЛАРУСАЎ

РЫМ — 1946

З дазволу Царкоўнае
Ўлады

ІСУС ХРЫСТОС

Збавіцель сьвету

СЛОВА ПРА МАЛІТВУ

Малітва гэта зварот душы да Бога, каб Яго праслаўляць, або прасіць, перапрашаць, або дзякаваць. Маліцца мусіць кожны чалавек, бо малітва лучыць нас з Богам, і без малітвы нельга атрымаць ласкаў Божых патрэбных да збаўленьня. Сам Хрыстос навучыў нас маліцца, кажучы: "Ойча наш..."

Але каб малітва была добраю, трэба маліцца вытрывала і шчыра. Вось што Хрыстос гаворыць аб гэтым:

— Прасеце і будзе вам дадзена; шукайце і знойдзеце; стукайце і адчыняць вам; бо кожны хто просіць атрымлівае, і хто шукае, знайходзіць, і хто стукае таму адчыняць. Які з вас бацька, сыну што просіць хлеба, дасьць яму камень? Ці калі просіць рыбы, дасьць яму гадзіну замест рыбы?... Дык калі вы, благія, умееце даваць добрыя дарэньні дзецям вашым, тымболей Айцец ваш нябесны дасьць Духа Сьвятога тым, што просяць у Яго. (Лук. 11. 9-14).

ШТОДЗЕННЫЯ МАЛІТВЫ

Пацаркоўнаславянску

Въ и́мѧ Отца̀ и̓ Сы́на и̓ Свѧта́го Ду́ха. А̓ми́нь.

Го́споди Іису́се Христѐ, Сы́не Бо́жій, моли́твъ ра́ди Пречи́стыѧ Твоеѧ̀ Ма́тере и̓ всѣ́хъ свѧты́хъ, поми́луй на́съ. А̓ми́нь.

Сла́ва Тебѣ̀, Бо́же на́шъ, сла́ва Тебѣ̀.

Царю̀ Небе́сный, Оу̓тѣ́шителю, Ду́ше и̓́стины, и̓́же вездѐ сы́й и̓ всѧ̀ и̓сполнѧ́ѧй, Сокро́вище бла́гихъ и̓ жи́зни Пода́телю, пріиди̓ и̓ всели́сѧ въ ны̀, и̓ ѡ҆чи́сти ны̀

ШТОДЗЕННЫЯ МАЛІТВЫ

Пабеларуску

У імя Айца і Сына і Сьвятога Духа. Амін.

Госпадзе Ісусе Хрысьце, Сыне Божы, дзеля малітваў Твае Прачыстае Маці і ўсіх сьвятых зжалься над намі. Амін.

Хвала Табе, Божа наш, хвала Табе.

Цару нябесны, Пацяшыцелю, Духу праўды, усюдыпрысутны і ўсёнапаўняючы, скарбніца дабра і жыцьцядацелю, прыйдзі і гаспадаруй у нас, і ачысьці нас ад усякага благоцьця, ды збаў, дабротны, душы нашы.

ѿ всѧ́кїѧ скве́рны, и҆ спаси̑, Бла́же, дꙋ́шы на̑ша.

Ст҃ы́й Бж҃е, Ст҃ы́й Крѣ́пкїй, Ст҃ы́й Безсме́ртный, поми́лꙋй на́съ. (трижды).

Сла́ва Ѻ҆тцꙋ̀ и҆ Сы́нꙋ и҆ Ст҃о́мꙋ Дꙋ́хꙋ и҆ ны́нѣ и҆ при́снѡ и҆ во вѣ́ки вѣкѡ́въ. А҆ми́нь.

Прест҃а́ѧ Трⷪ҇це, поми́лꙋй на́съ: Гдⷭ҇и, ѡ҆чи́сти грѣхи̑ на̑ша: Влⷣко, прости̑ беззакѡ́нїѧ на̑ша: Ст҃ы́й, посѣти̑ и҆ и҆сцѣли̑ не́мѡщи на̑ша, и҆́мене Твоегѡ̀ ра́ди.

Гдⷭ҇и, поми́лꙋй (трижды).

Сла́ва Ѻ҆тцꙋ̀ и҆ Сы́нꙋ и҆ Ст҃о́мꙋ Дꙋ́хꙋ, и҆ ны́нѣ и҆ при́снѡ и҆ во вѣ́ки вѣкѡ́въ. А҆ми́нь.

Сьвяты Божа, Сьвяты Моцны, Сьвяты Несьмяротны зжалься над намі. (3)

Слава Айцу і Сыну і Сьвятому Духу, і цяпер і заўсёды, і на векі вечныя. Амін.

Найсьвяцейшая Тройца, зжалься над намі: Госпадзе, ачысьці грахі нашы, Уладару, даруй бяспраўствы нашы; Сьвяты, наведай ды аздараві немач нашу дзеля Твайго імені.

Госпадзе, памілуй. (тройчы).

Слава Айцу і Сыну І Сьвятому Духу, і цяпер і заўсёды, і на векі вечныя. Амін.

Ойча наш, каторы ёсьць у небе, сьвяціся імя Тваё, прыйдзі

Отче нашъ, Иже еси на небесѣхъ, да святится Имя Твое: да пріидетъ Царствіе Твое: да будетъ воля Твоя, яко на небеси и на земли. Хлѣбъ нашъ насущный даждь намъ днесь: и остави намъ долги наша, якоже и мы оставляемъ должникомъ нашымъ; и не введи насъ въ искушеніе, но избави насъ отъ лукаваго.

Яко Твое есть Царство, и сила и слава, въ вѣки вѣковъ. Аминъ.

Господи, помилуй (12 разоў).

Слава Отцу и Сыну и Святому Духу, и нынѣ и присно, и въ вѣки вѣковъ. Аминь.

Пріидите, поклонимся Цареви нашему Богу.

валадарства Твае, будзь воля Твая, як на небе так і на зямлі. Хлеба нашага штодзённага дай нам сёньня. І адпусьці нам грахі нашы, як і мы адпушчаем вінаватым нашым. І ня ўводзь нас у спакусу, але збаў нас ад злога.

Твае бо ёсьць Валадарства і сіла і слава на векі вечныя. Амін.

Госпадзе, памілуй (12 р.).

Слава Айцу і Сыну і Сьвятому Духу, і цяпер і заўсёды, і на векі вечныя. Амін.

Прыйдзеце, пакланемся Валадару нашаму Богу.

Прыйдзеце, пакланемся і пры-

Прїидѣте, поклонимся и припадемъ Хрїсту, Цареви нашему Богу.

Прїидѣте, поклонимся и припадемъ Самому Хрїсту, Цареви и Богу нашему.

Ѱалом 50

Помилуй мя, Боже, по велицѣй милости Твоей, и по множеству щедротъ Твоихъ, очисти беззаконїе мое. Наипаче омый мя отъ беззаконїя моегѡ и отъ грѣха моегѡ очисти мя. Ӕко беззаконїе мое азъ знаю, и грѣхъ мой предо мною есть выну. Тебѣ Единому согрѣшихъ, и лукавое предъ Тобою сотворихъ: ӕко да оправ-

пыдзем Хрысту, Валадару нашаму Богу.

Прыйдзеце, пакланемся і прыпедзем да самага Хрыста, Валадара і Бога нашага.

ПСАЛОМ 50

Зжалься нада мною, Божа, паводля вялікае міласэрнасьці Твае, і па мнагаце даброт Тваіх, ачысьці неправату маю. Зусім абмый мяне з неправаты мае, і ад граха майго ачысьці мяне. Бо неправату маю я знаю, і грэх мой усьцяж прада мною. Табе Адзінаму я зграшыў і зло прад Табою ўчыніў: бо апраўдаешся ў словах Тваіх, і пе-

дишися во словесѣхъ Твоихъ, и побѣдиши внегда судити ти. Се бо въ беззаконіяхъ зачатъ есмь, и въ грѣсѣхъ роди мя мати моя. Се бо истину возлюбилъ еси, безвѣстная и тайная премудрости Твоея явилъ ми еси. Окропиши мя иссопомъ и очищуся: умыеши мя, и паче снѣга убѣлюся. Слуху моему даси радость и веселіе: возрадуются кости смиренныя. Отврати лице Твое отъ грѣхъ моихъ, и вся беззаконія моя очисти. Сердце чисто созижди во мнѣ, Боже, и духъ правъ обнови въ утробѣ моей. Не отвержи мене отъ лица Твоего, и Духа Твоего святаго не отъими

раможаш калі Цябе асуджаюць. Бо вось я ў неправотах зачаты і ў грахох радзіла мяне маці мая. Бо вось Ты праўду палюбіў, нязнанае і тайнае мудрасьці Твае аб'явіў мне. Акрапі мяне гізопам і ачышчуся, абмый мяне і бялейшым за сьнег стану. Дай майму слуху радасьць і весялосьць: і ўсьцешацца пакорныя косьці. Адвярні твар Твой ад грахоў маіх, і ўсе неправоты мае ачысьці. Сэрца чыстае ствары ўва мне, Божа, і дух праўды аднаві ў нутрох маіх. Не адкінь мяне ад абліčча Твайго, і Духа Твайго Сьвятога не адбяры ад мяне. Вярні мне радасьць збаў-

отъ мені. Воздаждь мй ра́дость спасе́нія Твоегѡ̀, и҆ Ду́хом влады́чнымъ ѹ҆твердѝ мѧ̀. Наѹчѹ̀ беззако́нныѧ пѹте́м Твои́мъ, и҆ нечести́віи къ Тебѣ̀ ѡ҆братѧ́тсѧ. И҆зба́ви мѧ̀ отъ крове́й Бо́же, Бо́же спасе́нія моегѡ̀, возра́дѹетсѧ ѧ҆зы́къ мо́й пра́вдѣ Твое́й. Го́споди, ѹ҆стнѣ̀ мо́й отве́рзеши, и҆ ѹ҆ста̀ моѧ̀ возвѣстѧ́тъ хвалѹ̀ Твою̀. Ѧ҆́ко а҆́ще бы восхотѣ́лъ е҆сѝ же́ртвы да́лъ бы́хъ ѹ҆бо: всесожже́нія не благоволи́ши. Же́ртва Бо́гѹ дѹ́хъ сокрѹше́нъ: се́рдца сокрѹше́нна и҆ смире́нна Бо́г не ѹ҆ничижи́тъ. Ѹ҆блажѝ, Го́споди, благоволе́ніемъ Твои́мъ Сіѡ́на, и҆ да сози́ждѹтсѧ стѣ́ны Іерѹсали́мскіѧ. Тогда̀ благо-

леньня Твайго, і духам валадарным уцьвярдзі мяне. Навучу бяспутных шляхоў Тваіх, і бязбожныя да Цябе навернуцца. Вызбаві мяне ад крывавых злочынаў, Божа, Божа збаўленьня майго: і ўсьцешыцца язык мой справядлівасьці Тваёй. Госпадзе, ачысьці губы мае; і вусны мае будуць апавяшчаць хвалу Тваю. Бо калі-б Ты захацеў ахвяры, я напэўна даў-бы: але з цэлапаленьня Ты рад ня будзеш. Ахвяра Богу дух пакутны: сэрца збалелае і пакорнае, Божа, ня зьніштожыш. Пашчасьліў, Госпадзе, з добрае волі Твае Сыёну каб былі збудаваныя муры Еру-

волиши жертвꙋ правды, возношеніе и всесожигаемаѧ: тогда возложатъ на ѻлтарь Твой тельцы.

СЫМБАЛЬ ВЕРЫ

Вѣрꙋю въ единаго Бога Отца, Вседержителѧ, Творца небꙋ и земли, видимымъ же всѣмъ и невидимимъ. И въ единого Господа Іисꙋса Христа, Сына Божіѧ, Единороднаго, иже ѿ Отца рожденнаго прежде всѣхъ вѣкъ: Свѣта ѿ Свѣта, Бога истинна ѿ Бога истинна, рожденна, несотворенна, единосꙋщна Отцꙋ, Имже вса быша, Насъ ради человѣкъ и нашегѡ ради спасеніѧ сшедшаго съ небесъ и воплотив-

залімскія. Тады прымеш ахвяры праўды, дары і цэлапаленьні: тады ўзложаць цялят на ахвярнік Табе.

СЫМБАЛЬ ВЕРЫ

Веру ў адзінага Бога Айца, Усёдзяржыцеля, Стварыцеля неба і зямлі, і ўсяго бачанага і нябачнага. І ў адзінага Госпада Ісуса Хрыста, Сына Божага, адзінароданага, ад Айца народжанага перад усімі вякамі: Сьвятло ад Сьватла, Бога праўдзівага ад Бога праўдзівага, народжанага нястворанага, адзінасутнага з Айцом, праз якога ўсё сталася. Дзеля нас людзей,

шагосѧ ѿ Дѹха Свѧта и Марїи Дѣвы, и вочеловѣчшасѧ. Распѧтаго же за ны при Понтїистѣмъ Пилатѣ, и страдавша, и погребенна. И воскресшаго въ третїй день по писанїемъ. И возшедшаго на небеса, и сѣдѧща ѡдеснѹю Отца. И паки грѧдѹщаго со славою, сѹдити живымъ и мертвымъ Егѡже Царствїю не бѹдетъ конца. И въ Дѹха Свѧтаго, Господа, животворѧщаго, Иже ѿ Отца (и Сына) исходѧщаго, Иже со Отцемъ и Сыномъ спокланѧема и сславима, глаголавшаго пророки. Въ единѹю свѧтѹю, соборнѹю и Апостольскѹю Церковь. Исповѣдѹю едино крещенїе во ѡставленїе

і дзеля нашага збаўленьня зыйшоўшага з неба і ўцелаўлёнага праз Духа Сьвятога з Дзевы Марыі, і ўчалавечанага. Укрыжаванага за нас пры Понцкім Пілаце, і цярпеўшага і пахаванага. І ўваскросшага на трэці дзень водля пісанага. І ўнебаўшэдшага і сядзячага праваруч Айца. І зноў маючага прыйці ў славе судзіць жывых і памёршых, і Валадарству Яго ня будзе канца. І ў Духа Сьвятога, Госпада, жыватворца, ад Айца (і Сына) паходзячага, з Айцом і Сынам спакланяльнага і супахвальнага, гаварыўшага праз прарокаў. І ў адзіную, сьвя-

грѣхѡ́въ. Ча́ю воскресе́нїѧ мѣ́ртвыхъ: И жи́зни бу́дущагѡ вѣ́ка. Ами́нь.

ПАКАЯННАЯ МАЛІТВА

Осла́би, оста́ви, прости́, Бо́же прегрѣше́нїѧ на́ша, во́льнаѧ и нево́льнаѧ, ꙗ҆́же въ сло́вѣ и въ дѣ́лѣ, ꙗ҆́же въ вѣ́дѣнїи и невѣ́дѣнїи, ꙗ҆́же въ дни́ и въ но́щи, ꙗ҆́же въ умѣ́ и въ помышле́нїи: всѧ̑ на́мъ прости́, ꙗ҆́ко Бла́гъ и Человѣколю́бецъ.

МАЛІТВЫ ДА ПРАЧЫСТАЕ ДЗЕВЫ МТРЫ

Богоро́дице Дѣ́во, ра́дуйсѧ, Благода́тнаѧ Марі́е, Госпо́дь съ То-

тую, паўсюдную і апостальскую Царкву. Вызнаю адзіны хрост. Спадзяюся ўваскрасеньня памёршых, і жыцьця вечнага. Амін.

МАЛІТВА КАЯНЬНЯ

Аслаб, астаў, даруй, Божа, правіны нашы, дабравольныя і недабравольныя, якія словам ці дзелам, сьведама ці нясьведама, днём ці ноччу, у думках ці ў намерах: усё нам даруй, Ты бо добры і чалавекалюбны.

Багародзіца Дзева радуйся, ласкі поўная Марыя, Госпад з Табою. Багаслаўлёная Ты між

бо́ю: благослове́нна Ты̀ въ жена́хъ и благослове́нъ пло́дъ чре́ва Твоего̀, я́ко Спа́са родила̀ есѝ душъ на́шихъ.

Досто́йно есть я́ко вои́стиннꙋ блажи́ти Тѧ̀ Богоро́дицꙋ, присноблаже́ннꙋю и пренепоро́чнꙋю и Ма́терь Бо́га на́шего. Честнѣ́йшꙋю херꙋві́мъ и славнѣ́йшꙋю безъ сравне́нія серафі́мъ, безъ истлѣ́нія Бо́га Сло́ва ро́ждшꙋю, сꙋ́щꙋю Богоро́дицꙋ Тѧ̀ велича́емъ.

По́дъ Твою̀ ми́лость прибѣга́емъ, Богоро́дице Дѣ́во, моли́твъ на́шихъ не пре́зри въ ско́рбѣхъ, но ѿ бѣ́дъ изба́ви на́съ, еди́на чи́стаѧ и благослове́ннаѧ.

жанчынаў; і багаслаўлёны плод улоньня Твайго, Ты бо нарадзіла Спаса душ нашых.

Дастойна ёсьць сапраўды, бязустанна паважаць Цябе, Багародзіцу, заўсёды ласкі поўную, і найчысьцейшую Маці Бога нашага. Часьнейшую за хэрубімаў і без параўнаньня слаўнейшую за сэрафімаў, радзіўшую Бога Слова ненарушанаю, існую Багародзіцу, Цябе вялічаем.

К Тваёй дабраце зьвяртаемся, Багародзіца Дзева, ня ўзгардзь нашаю малітваю ў журбах, але заслані нас ад бяды, адзіначыстая і багаслаўлёная.

Вся̀ небе́сныя Си́лы, святі́и А́нгелы и̓ Арха́нгелы, моли́те Бо́га о̓ на́съ грѣ́шныхъ.

Оу҆пова́ніе на́мъ Оте́цъ, прибѣ́жище на́ше Сы́нъ, и̓ покрови́тель на́мъ е҆́сть Дꙋ́хъ Свя́тый: Тро́ице Свята́я, Сла́ва Тебѣ̀.

Бо́же, ми́лостивъ бꙋ́ди мнѣ̀ грѣ́шномꙋ.

Бо́же, ѡ҆чи́сти грѣхи̑ моя̀ и̓ поми́лꙋй мя̀.

Бе́зъ числа̀ согрѣши́хъ, Го́споди, простѝ мя̀.

Во̀ и҆́мя Отца̀ и̓ Сы́на и̓ Свята́гѡ Дꙋ́ха. А҆ми́нь.

Усе нябесныя сілы, сьвятыя Ангелы і Архангелы, малеце Бога за нас грэшных.

Спадзяваньне наша — Айцец, заступніцтва наша — Сын, пацяшэньне наша ёсьць Дух Сьвяты: Сьвятая Тройца, слава Табе.

Божа, будзь літасьцівы нада мною грэшным.

Божа, ачысьці грахі мае і пашкадуй мяне.

Бяз ліку зграшыў, Госпадзе, даруй мне.

У імя Айца і Сына і Сьвятога Духа. Амін.

ВЫНЯТКІ З КАТЭХІЗМУ

Найгалаўнейшыя прыказаньні

1) Любі Госпада Бога твайго ўсім сэрцам тваім, усею сілаю тваею і ўсімі думкамі тваімі.

Гэта першае і найбольшае прыказаньне, а другое падобнае да яго:

2) Любі бліжняга твайго, як самога сябе.

Важнейшыя праўды веры

1. Есьць адзін Бог, які ўсё стварыў і ўсім кіруе.

2. Бог ёсьць справядлівы судзьдзя, які за дабро нагароджвае, а за зло карае.

3. Ёсьць тры Божыя асобы: Бог-Айцец, Бог-Сын, Бог-Дух Сьвяты, або адным іменем: Найсьвяцейшая Тройца.

4. Другая Божая асоба, Сын Божы, стаўся чалавекам і памёр на крыжы дзеля нашага збаўленьня.

5. Душа чалавека ёсьць несьмяротная.

6. Ласка Божая да збаўленьня канечне патрэбная.

Дзесяць божых прыказаньняў

1. Я Госпад Бог твой, ня мей іншых багоў апроч мяне.

2. Ня ўзывай надарэмне імені Божага.

3. Помні сьвяты дзень сьвяткаваць.

4. Паважай бацьку твайго і маці тваю. каб табе было добра і каб ты доўга жыў на зямлі

5. Не забівай.

6. Ня чужалож.

7. Не крадзі.

8. Ня сьведчы фальшыва на свайго бліжняга.

9. Не пажадай чужое жонкі

10. Нічога ня прагні, што не тваё.

Царкоўныя прыказаньні

1. Сьвяткаваць устаноўленыя сьвяты.

2. У нядзелі і сьвяты Службу Божую пабожна выслухаць.

3. Устаноўленыя пасты пасьціць.

4. Штогоду найменш раз, у Вялікі Пост, спавядайся і прычашчайся.

5. Вясельляў і гульняў у забаронены час не спраўляй.

6. Забароненых кніжак ня чытай.

Сем сьвятых Тайнаў

1. Хрост.
2. Мірапамазаньне.
3. Найсьвяцейшая Эўхарыстыя.
4. Каяньне (Споведзь).
5. Алеепамазаньне.
6. Сьвятарства.
7. Жанімства.

Божыя цноты

1. Вера. 2. Надзея. 3. Любоў.

Асноўныя цноты

1. Разважнасьць. - 2. Справядлівасьць. - 3. Мужнасьць. 4. Сутрыманасьць.

Тры галоўныя добрыя ўчынкі

1. Малітва. 2. Пост. 3. Дарэньне ўбогіх.

Добрыя ўчынкі для душы бліжняга

1. Грэшніка направіць.
2. Няўмеку навучыць.

3. Таму, хто сумняецца даць добрую раду.

4. Сумнага пацешыць.

5. Прыкрасьць цярпліва зносіць.

6. Крыўды шчыра дараваць.

7. Маліцца за жывых і памёршых.

Добрыя ўчынкі для цела бліжняга

1. Галоднага накарміць.

2. Смагнучага напаіць.

3. Нагога прыадзець.

4. Падарожнага ў дом прыняць.

5. Хворага адведаць.

6. Вязьня ўспамагчы.

Евангельскія рады

1. Дабравольная ўбогасьць.
2. Дасьмертнае дзявоцтва.
3. Дасканальная паслухмянасьць духоўнаму кіравецтву.

Галоўныя грахі і праціўныя ім цноты

Гордасьць. – Пакора.

Прагавітасьць. – Шчодрасьць.

Бяссорамнасьць. – Сарамязьлівасьць.

Завідлівасьць. – Спагадлівасьць.

Абжорства і п'янства. – Мяркоўнасьць.

Гнеў. – Лагоднасьць.

Гультайства. – Руплівасьць у добрым.

Грахі супроць сьв. Духа

1. Царазмерная надзея на Божую міласэрнасьць.

2. Безнадзейнасьць на збаўленьне, або роспач.

3. Упорыстасьць супроць пазнанае праўды хрысьціянскае веры.

4. Завідлівасьць бліжняму Божае ласкі.

5. Закамянеласьць у грахох.

6. Адкладаньне пакуты аж да сьмерці.

Грахі,
што клічуць Божую помсту!

1. Умыснае забойства.

2. Скаталожства.

3. Крыўджаньне ўдоваў і сіратаў.

4. Затрыманьне належнае заплаты.

Чужыя грахі з нашаю вінаю

1. Прынаджваць да граху.
2. Намаўляць да граху.
3. Загадваць грашыць.
4. Дазваляць грашыць.
5. Таіць грэх.
6. Памагаць да граху.
7. Хваліць грэх.
8. Не караць граху.
9. Бараніць грэх.

Умовы добрае споведзі

1. Рахунак сумленьня.
2. Жаль за грахі.

3. Пастанова паправы.

4. Споведзь.

5. Направа крыўды Богу і бліжняму.

Хрысьціянскі кліч

Сьцеражыся злога — рабі дабро!

Апошнія рэчы

1. Сьмерць. - 2. Божы суд. - 3. Неба. - 4. Пекла.

ЗНАЧЭНЬНЕ ДОБРЫХ УЧЫНКАЎ

Ісус Хрыстос у сваёй навуцы з асаблівым націскам гаворыць пра вагу і значэньне добрых

учынкаў. Ён называе іх нябесным скарбам. (Мт. 6, 19-21).

“ Ня зьбірайце сабе скарбаў на зямлі, дзе ржа і моль іх нішчыць, і дзе зладзеі падкопваюцца і крадуць; але зьбірайце сабе скарбы ў небе, дзе ні ржа ні моль іх ня нішчыць, і дзе зладзеі не падкопваюцца і не крадуць. Бо дзе будзе скарб ваш, там будзе і сэрца ваша„.

За добрыя ўчынкі сам Госпад Бог Ісус Хрыстос адплаціць вечным шчасьцем у небе падчас свайго другога слаўнага прыйсьця.

“Калі Сын Чалавечы прыйдзе ў славе сваёй з усімі ангеламі,

тады сядзе на пасадзе сваe славы. І зьбяруцца перад ім усе народы, і разлучыць іх адных ад другіх, як пастыр разлучае авец ад казлоў. І паставіць авец праваруч сябе, а казлоў леваруч. Тады скажа Цар тым, што праваруч Яго: — Прыйдзеце багаслаўлёныя Айца майго і атрымайце валадарства, прыгатаванае вам ад стварэньня сьвету. Бо я быў галодны, і вы далі Мне есьці; меў смагу, і вы напаілі Мяне; быў вандроўным, і вы прынялі Мяне; быў голы, і вы адзелі Мяне; быў хворы, і вы наведалі Мяне; у вязьніцы быў, і вы прышлі да Мяне. —

Тады праведнікі скажуць Яму ў адказ: — Госпадзе, калі мы бачылі Цябе галодным, і накармілі, або смагнучым і напаілі? Калі мы бачылі Цябе вандроўным і прынялі? або нагім і адзелі? Калі бачылі Цябе хворым, або ў вязьніцы і прышлі да Цябе? — І адкажа ім Цар у адказ: — Сапраўды кажу вам: таму што зрабілі вы гэта аднаму з братоў маіх меншых, Мне зрабілі. — Тады скажа тым, што леваруч Яго: — Ідзеце ад Мяне праклятыя ў вагонь вечны, прыгатаваны нячыстаму і ангелам ягоным. Бо я быў галодны, і вы не накармілі Мяне

меў смагу, і не напаілі Мяне; падарожным быў, і ня прынялі Мяне; голы, і не адзелі Мяне; хворы і ў вязьніцы, і не наведалі Мяне. — Тады адкажуць Яму і тыя: — Госпадзе, калі мы бачылі Цябе галодным, або смагнучым, або падарожным, або голым, або хворым, ці ў вязьніцы і не паслужылі Табе? — Тады адкажа ім: — Сапраўды кажу вам, таму, што не зрабілі гэтага аднаму з тых меншых братоў Маіх, Мне не зрабілі. — І пойдуць гэтыя ў муку вечную, а праведнікі ў жыцьцё вечнае". (Мт. 25, 31-46).

ПРЫНАГАДНЫЯ МАЛІТВЫ

Раняшняя малітва

Устаўшы зо сну, дзякую Табе, Трыадзіны Божа, што ў найвялікшай дабраце сваёй і бесканечным доўгацярпеньні не загневаўся на мяне грэшнага(ую) і непатрэбнага(ую), і што не загубіў мяне з маімі правінамі, але ў шчодрай сваёй чалавекалюбнасьці падняў мяне спачываючага(ую) бяз памяці, каб я ранешняю малітваю ўслаўляў(ла) Тваю сілу.

Малітва перад сном

Мілы Божа, дзякую Табе за пражыты дзень, і пашлі мне

шчасьлівую ноч. Дай мне спакойны і бястурботны сон. Пашлі мне свайго Ангела Апякуна, які сьцеражэ ад усякага зла. Даруй мне сёньняшнія мае грахі і правіны словам, дзелам ці думкаю зробленыя, Ты бо Добры і Літасьцівы. Табе хай будзе вечная слава Айцу і Сыну і Сьвятому Духу. Амін.

Перад пачаткам усякага дзела

Госпадзе Ісусе Хрысьце, Адзінародны Сыне беспачатнага Айца, Ты сказаў найсьвяцейшымі вуснамі: "Без мяне нічога ня можаце даканаць". Госпадзе мой, успрыняўшы верою гэты

Твой сказ у маё сэрца і душу, прыпадаю к Тваёй дабраце і малю Цябе: памажы мне грэшнаму, гэтае мае дзела, што я пачынаю, як для Цябе самога яго выканаць. У імя Айца і Сына і Сьвятога Духа. Амін.

Кончыўшы ўсякае дзела

Завяршэньне ўсіх дабрадзействаў ёсьць Ты, мой Хрысьце, напоўні радасьцю і вясёласьцю маю душу і спасі мяне, Ты Адзіны многалітасьцівы.

Малітва моладзі

Ойча мой нябесны, цяпер я йду гэткім жыцьцёвым шляхом,

дзе так шмат спакусаў, так лёгка можна ўпасьці ў грэх, так хутка можна заблукацца ў тых дарогах жыцьця, якія яшчэ ляжаць перада мною. Прашу Цябе, сьцеражы мяне праз свайго Ангела Праваднiка, ня дай мне ўпасьцi, ня дай заблукацца, ня дай згубiць з прад вачэй Твой шлях збаўленьня. Сам, Госпадзе будзь мне правадыром, i пашлi мне добрых дараднiкаў, пабожных i чэсных сяброў, ды сумленных настаўнiкаў, каб мы ўсе супольна, цяпер i навекi славiлi найсьвяцейшае iмя Твае Айца i Сына i Сьвятога Духа. Амiн.

Малітва перад навукаю

О, добры Божа, пашлі нам прасьвету Духа Твайго Сьвятога, які дае і ўмацоўвае нашы душэўныя сілы, каб мы ўважліва слухаючы выкладанае нам навукі, узрасьлі Табе, нашаму Стварыцелю, на славу, бацьком нашым на пацеху, Царкве і Бацькаўшчыне на карысьць.

Малітва пасьля навукі

Дзякуем Табе, Стварыцелю, што ласкава дазволіў нам уважна выслухаць навуку. Багаславі нашых кіраўнікоў, бацькоў і настаўнікаў, якія вядуць нас да пазнаньня дабра, і дай

ім сілу і моц прадаўжаць гэту навуку.

Малітва перад ядою

Вочы ўсіх да Цябе, Госпаде, зьвяртаюцца з надзеяю, і Ты даеш усім страву ў добры час, адчыняеш шчодрую руку Тваю, і ўсё жывое сыціш.

Малітва пасьля яды

Дзякуем Табе, Хрысьце Божа, што насыціў нас зямнымі Тваімі дарамі: не пазбаў нас і нябеснага Твайго шчасьця; але як паміж вучняў Тваіх, Ты прыйшоў калісь Спасе, мір даючы ім, так і к нам прыйдзі, і спасі нас.

Малітва да Хрыста Господа

Госпадзе, нябесных Тваіх дабротаў не пазбаў мяне; Госпадзе, ад вечных мукаў вызвалі мяне; Госпадзе, розумам ці сэрцам, дзелам ці словам я зграшыў(ла) - даруй мне; Госпадзе, захавай мяне ад усякае няздарнасьці, няўдзячнасьці, маладушнасьці, ды закамянелае нячуласьці. Госпадзе, ад усякае пакусы выбаў мяне; Госпадзе, не дапусьці, каб подлае пажаданьне замарочыла сэрца маё, прасьвяці мяне, Госпадзе, як чалавек я зграшыў(ла), Ты-ж як міласэрны Бог, знаючы немач маю,

зьлітуйся нада мною. Госпадзе, пашлі мне на помач Тваю ласку, каб я праслаўляў(ла) сьвятое Імя Твае. Госпадзе, дай мне шчасьлівы і добры канец жыцьця. Госпадзе Божа мой, хоць я да цяпер не зрабіў(ла) для Цябе нічога добрага, дай мне паводля Твое ласкі зрабіць хоць пачатак добрага, Госпадзе, Госпадзе, сэрца маё зрасі расою ласкі Твае; Госпадзе, мяне грэшнага(ую) і нягоднага(ую) ў Валадарстве Тваім спамяні. Госпадзе, у маім каяньні прыймі мяне, у спакусах самога(ое) не пакідай мяне; Госпадзе, у бядзе і гурботах не апускай мяне;

Госпадзе, у цяжкую пакусу ня ўводзь мяне. Госпадзе, добрую думку пашлі мне; Госпадзе, сьлёзы каяньня і памяць аб сьмерці дай мне.

Госпадзе, дай мне спосаб і магчымасьць вызнаць грахі мае. Госпадзе, духа пакоры, нявіннасьці і послуху дай мне. Госпадзе, духа цярпеньня, вялікадушнасьці й любові пашлі мне. Госпадзе, углыбі ў маім сэрцы корань дабра і страху Твайго. Госпадзе, дай мне з усяе душы і сэрца, усімі думкамі любіць Цябе. Госпадзе, памажы мне ўва ўсім спаўняць Тваю волю. Госпадзе, ад людзей няправедных, ад

духаў нячыстых захавай мяне; Госпадзе, ад цяжкіх цярпеньняў, суму, гора і ўсякага зла ўхавай мяне. Госпадзе, Ты знаеш, што ўсё робіш для нашага збаўленьня, дык хай-жа Твая воля дзеяцпа і нада мною грэшным(аю), Ты бо багаслаўлёны на векі вечныя. Амін.

Прырачэньне вернасьці Ісусу Хрысту

Найдаражэйшы Спасе, Ты ёсьць для нас усім! Ты нас стварыў і ўтрымоўваеш пры жыцьці. Ты нас адкупіў і ўзгадаваў на сваіх дзяцей. Ад Твайго сэрца да нас ідзе нявымоўны

жар любові. Ты нам даражэйшы чым бацька, маці і браты — даражэйшы чым наша ўласнае жыцьцё. Таму прыракаемо, што ўсім сэрцам будзем Табе вернымі. Толькі для Цябе аднаго і з Табою Самым хочам жыць і ўміраць, каб з Табою калісь злучыцца ў любові на векі. Амін.

Малітва да Багародзіцы

О, добрая Маці Спаса нашага, Прачыстая і Багаслаўлёная Багародзіца Марыя, зьлі на пажадлівую душу маю міласьць Сына Твайго і Бога нашага, і Тваімі малітвамі настаў мяне на

Уладарка ласкі — Маці цярпеньня
Наша надзея і суцяшэньне.

добрую дарогу, каб я рэшту жыцьця майго без заганы прайшоў і праз Цябе асягнуў рай, Дзева адзіна чыстая і Багаслаўлёная.

Паручэньне сябе ў апеку Прачыстай Дзеве Марыі

Прачыстая Дзева, Маці Божая, выбіраю Цябе вось цяпер сабе на заступніцу і матку. Шчыра прыракаю і моцна пастанаўляю, ніколі Цябе ня выракацца, і нічога супроць Тваё чэсьці ні казаць, ні рабіць. Малю Цябе, прыймі мяне сёньня за слугу свайго на ўсю вечнасьць; памагай мне ў маёй

працы і не апускай мяне ні на хвіліну ні ў гэтым жыцьці, ні перадусім падчас сьмерці, але будзь пры мне заўсёды і ў Валадарства Нябаснае мяне завядзі. Амін.

Малітва за Беларускі Народ

Сусьветны Валадару, Праддвечны Божа, Ты ўвесь сусьвет стварыў і законы для ўсяго ўстанавіў, кожнаму мейсца і мэту назначыў, а людзкі род так бясконца палюбіў, што Сына Свайго Адзінароднага паслаў на зямлю, каб усе слухаючы Яго навуку ды йдучы Яго сьледам, увайшлі ў Твае

Нябеснае Валадарства. Мы дзецi Беларускага Народу, як маглi слухалiся Тваiх загадаў, але з слабасьцi чалавечае часта падалi, i зьневажалi Цябе сваiмi грахамi. Цяпер молiм Цябе шчыра: даруй нам нашы грэшныя правiны, нашу нядбайлiвасьць у адносiнах да сябе самых i да iншых; даруй так-жа тым, хто нас крыўдзiў i зьневажаў. Молiм Цябе шчыра, баранi нас ад крыўды варожай, i дай нам ды ворагам нашым шчодраю Тваe рукою, духа сапраўднае хрысьцiянскае любовi. Дай нам еднасьць у веры, згоду ў сямейным i грамадзкiм ды па-

літычным жыцьці. Загаі нышы асабістыя і ўсенародныя раны душы, якія мы самі сабе спрычынілі, або ад няпрыяцеляў атрымылі. У нашым штодзенным жыцьці, у змаганьнях і спакусах, асьвяці наш розум Тваім евангельскім сьвятлом, каб мы захоўваючы Твае прыказаньні, перамаглі ўсе цяжкасьці і цярпеньні, ды заўсёды Цябе багаславілі. Пашлі Беларускаму Народу сьвятых і вялікіх слугаў сваіх, якія праведным, чэсным і мудрым жыцьцём і дзейнасьцю вялі-б Народ да лепшае долі. Дай нам сьвятое духавенства. Багасла нашы

сем'і, каб у кожнай з іх дбалы бацька і ахвярная маці, злучаныя шчыраю сьвятою любоўю, выхоўвалі Табе на славу, а Бацькаўшчыне на карысьць сваіх дзетак. Асаблівую ласку дай нашай моладзі, каб яна атрымала глыбокае хрысьціянскае ўзгадаваньне, і ўзрасла на карысных сыноў і дачок свайго народу.

Багаславі так-жа нашы дачасныя дастаткі, ня дай гінуць марна тым талентам, якія Ты ссылаеш у наш народ, але дай ім свабодна разьвіцца і закрасаваць Табе на славу, а ўсяму людству на карысьць. Багаславі

працам сялянства на ральлі, працоўным у фабрыках, вучоным ува ўсіх галінах навукі, мастацтва і тэхнікі, каб за іх помаччу Беларускі Народ мог разумна і прыгожа жыць ды разьвівацца.

Цябе, Прачыстая Багародзіца і наша нябесная Маці, просім: прычыніся за намі, а Ты сьвятая Эўфрасіня Полацкая — патронка Беларусі — ды ўсе сьвятыя заступнікі Беларускага Народу, апякуйцеся намі, каб мы сталіся народам сьвятым, выконваючым Волю Божую і сваё пасланства, каб прычыніліся да агульнага дабра тут на зямлі, а ў прышлым жыцьці

Сьв. Прадслава - Эўфрасіня

Асьветніца Беларусі

атрымалі вечнае шчасьце, і Табе прадвечнаму Валадару, прыносілі славу, чэсьць і паклон на векі вечныя. Амін.

Малітва за загінуўшых на вайне

Госпадзе Ісусе Хрысьце, Божа наш, Ты сказаў: „Няма большай любові, як палажыць душу сваю за сяброў сваіх“, і Сам даў прыклад гэтае ўсеахвярнае любові; просімо Цябе, узглянь ласнавым вокам Тваім на тую вялікую любоў загінуўшых гэрояў, што скрозь па ўсёй Беларусі, і далёка за яе межамі, у знаных і нязнаных, памята-

ных і забытых магілах спачываючых бацькоў, братоў, родных і блізкіх, тых што палі ў баёх, загінулі ў вязьніцах ці згібелі на ссылцы ў далёкіх краінах і ў блізкай зямлі. Злучы іх крывавую ахвяру з сваею крыжоваю ахвяраю. Хай ня будзе дарэмнай тая ахвяра, і няхай на зьлітай іх крывёю зямлі, закрасуе братняя любоў і сьвеціць сонца волі і шчаснай долі народу. А іх самых залічы, Госпадзе, у лік сваіх шчасьлівых слугаў. Яны цярпліва прайшлі цярністы шлях жыцьця, і сваею сьмерцю далі сапраўднае сьвядоцтва сьвятасьці Твайго

найбольшага прыказаньня — прыказаньня любові. Не адкінь гэнай іхнай ахвяры, а прыймі яе, як прыняў ахвяру праведнага Авеля, і дзеля яе ды паводля свае вялікае міласэрнасьці, даруй ім грэшныя правіны, умысныя і няўмысныя, ды супакой душы іх у вечнай славе Тваёй, дзе спачываюць усе сьвятыя. Хай цешацца шчасьлівым агляданьнем Цябе праз вякі вечныя. Амін.

Малітва за бацькоў і родных

Усяшчодры Ойча, Ты ў сваёй дабраце памятаеш аб усіх стварэньнях; Твая бацькаўская рука

апякуецца ўсім. Ты дбаеш і пра гняздо кожнае птушкі з птушанятамі і нішто ў сьвеце ня дзеяцца без Твайго ведама. Пасылаючы Свайго Адзінароднага Сына на гэты сьвет, Ты выбраў для Яго Маці і Апякуна асьвячаючы такім чынам сям'ю. Нябесны Ойча, малю Цябе, багаславі маю радню, як багаславіў Ты сьвятую сям'ю ў Назарэце. Глянь сваім ласкавым вокам на маіх бацькоў, мацуй сілы іх душы і цела, асьвяці іх Тваею сьвятою ласкаю, багаславі працу іх рук, гарачую рупнасьць і пот іхны, пашлі Твайго Ангела, хай ухавае іх

ад усякіх ворагаў тайных і яўных, ад усякае бяды, гора, суму немачы цела і душы, ды захавай іх нам, дзецям, у міры, чэсьці і здароўі, каб правільна вучылі нас слоў Твае праўды. А Цябе Адзінародны Сыне Божы і Сыне Дзевы, прашу, — Ты, каторы быў паслушны свайму Нябеснаму Айцу і зямной Маташьцы ўва ўсім, учыні, каб і мы, дзеці, былі падобныя ў гэтым послуху да Цябе, ад Цябе бралі прыклад паслухмянасьці набеснаму Айцу і зямным бацькам, каб гэткім чынам хоць часткава адудзячыліся ім за труды, якія нясуць для нас, ды

аблягчыць іх ім, каб асаладзіць горкасьць туземнага жыцьця, ды садзейнічаць у асягненьні вянца нагароды ў вечнасьці. Духу Сьвяты, усюдыпрысутны і ўсёнапаўняючы, скарбніца ўсіх дабрадзействаў і ласкаў, прыйдзі і жыві між намі; няхай наша хата будзе Табе сьвятыняю, сашлі на нас Твае сьвятыя дары, няхай плады Твае будуць відавочныя ў нашай сям'і, няхай усіх нас лучыць любоў і пануе нябесная радасьць, ды Божы мір. Ты бо ёсьць Валадар міру і любові, дык дазволь-жа каб мы славілі Цябе, Найсьвяцейшая Тройца,

Айца і Сына і Сьвятога Духа, цяпер і заўсёды і навекі вечныя. Амін.

Малітва за памёршых

Успомні, Госпадзе, сьмяротна заснуўшых у надзеі ўваскрасеньня да жыцьця вечнага, нашых бацькоў, і братоў, і ўсіх, якія ў пабожнасьці і веры скончылі жыцьцё; даруй ім усякую праграшнасьць дабравольную і недабравольную, якою яны правініліся словам, дзелам ці думкаю; і вазьмі іх к Сабе, дзе будуць цешыцца сьвятлом, і ахалодай, і супакоем вечным, дзе няма болю ні суму, ні ўзды-

ханьня; дзе вечнашчасьлівым агляданьнем Цябе будуць захапляцца. Дай ім і намВаладарства Твае і ўдзел у дабротах Тваіх, і насалоду Твайго бесканечнага і нявымоўнага жыцьця. Ты бо ёсьць шчасьце, жыцьцё, уваскрасеньне і супакой памёршых слугаў Тваіх, Хрысьце Божа наш, за што Табе славу засылаем і нясканчатнаму Твайму Айцу, і найсьвяцейшаму і жыватворчаму Духу, цяпер і заўсёды, і на векі вечныя. Амін.

Малітва аб багаславенстве

Госпадзе Сьвяты, што жывеш у вышынях і ўсявідзячым вокам

Тваім спаглядаеш на ўсякае стварэньне, мы схіляем перад Табою голаў, і молімся Табе, Сьвяты Сьвятых, працягні Тваю нябачную руку із сьятога Твайго неба і багаславі ўсіх нас; і калі мы ў чым зграшылі дабравольна ці недабравольна, Ты як добры і чалавекалюбны Бог даруй, і дай нам Твае зямныя і нябесныя багацьці. Ты бо ёсьць Той, што мілуеш і збаўляеш, Божа наш, і Табе славу засылаем, Айцу і Сыну і Сьвятому Духу, цяпер і заўсёды, і на векі вечныя. Амін.

Малітва сіраты

Нябесны мой Ойча і Міласэрны Госпадзе! к Табе зьвяртаюся, як да адзінае Пацехі і Пяцяшыцеля ўсіх засумованых і абяздоленых, і з гарачымі сьлязамі малю Цябе ў маім сіроцтве: не забудзь мяне бедную сіраціну.

У Твае рукі аддаю долю ўсяго майго жыцьця. Мацуй-жа мяне ў веры, надзеі й любові, ды дапамажы Тваімі ласкамі вытрываць у добрым аж да сьмерці. А маё сэрца, Нябесны Ойча, напоўні цярплівасьцю ды пацехаю, калі нястача і гора

насылацімуць на мяне чорную роспач. Сэрца маіх бліжніх пабудзі да літасьці і помачы ў адносінах да мяне, і багаславі ўсіх тых, што спамагаюць мяне і асалоджваюць маё сірочае жыцьцё. Узнагарадзі іх Тваімі нябеснымі і зямнымі дарамі. А пакойным маім бацьком (бацьку, маме) дай вечнае шчасьце ў Тваім Валадарстве. Амін.

Малітва ў няшчасьці

Усемагутны Божа, без Твае веды і волі нават волас з галавы не спадае, і маё няшчасьце сталася з Твайго сьвятога допусту. Ня ведаю, Ойча мой,

я Тваіх плянаў, і хоць ведаю, што ўсё Ты мне на карысьць робіш, але цяжка нясьці мне гэты крыж цярпеньня, дык Цябе Уселітасьцівага Айца малю: аблягчы мне маё цярпеньне, злагодзь мой боль. Ты, Госпадзе Ісусе Спасе наш, калісь Сам падаў, нясучы крыж на Гальготу, а цяпер я да ног Тваіх прыпадаю і палёгкі цярпеньня майго ў Цябе прашу. Знаю Госпадзе, што справядліва Ты мяне караеш, бо хто з людзей без граху? а я з грэшнікаў найгоршы(ая). Ці раз, Госпадзе, у спакойным жыцьці аб Табе забываўся (лася), Волю Тваю

сьвятую не ўважаў(ла), так як Ты загадаў, добрых учынкаў не рабіў(ла), — але Ты ўсёлітасьцівы даруй мне ўсё гэта паводля Твае бесканечнае міласэрнасьці і дай мне на прышласьць ахвоту і сілу жыць паводля Тваіх прыказаньняў і спаўняць Тваю сьвятую Волю. Выслухай мяне, Нябесны Ойча, зьлітуйся нада мною, суцеш мяне, бо Ты ёсьць Бог, што мілуе і спасае, і Табе славу засылаем Айцу і Сыну і Сьвятому Духу, цяпер і заўсёды, і на векі вечныя. Амін.

Малітва на ўсякую патрэбу

Багаслаўлёны Ты, Госпадзе Божа ўседзяржыцелю, што знаеш людзкія душы, знаеш чаго мы патрабуем, і шмат больш даеш, чым мы просім і разумеем. Сам любячы нас Валадару, ува ўсём Добры, задаволь нас багацьцем ласк Тваіх, каб мы непасаромленым сумленьнем прызывалі сьвятое Імя Тваё, і ня ўводзь нас у спакусу, але выбаў нас ад злога, і правідам Тваім уладзь усё на нашу карысьць. Бо Табе належыцца ўсякая слава, чэсьць і паклон Айцу і Сыну і Сьвятому Духу,

цяпер і заўсёды, і на векі вечныя. Амін.

Малітва за ўсіх і за ўсё

Даруй, Госпадзе міласэрны, тым, што нас крыўдзяць; тым што робяць дабро-дабром адплаці. Братом і ўсім суродзічам нашым дай заспакаеньне ўсіх просьбаў што да спасеньня і жыцьця вечнага. Наведай і аздараві немачных і хворых; для тых што на моры будзь праваднікам; падарожным будзь спадарожнікам. Успомні, Госпадзе, палонных братоў нашых, аднаверцаў праваслаўнае веры і вызваль іх ад усякага няш-

часьця. Памілуй, Госпадзе, тых, што служаць нам і любяць нас, і дай ім усё, што яны просяць да збаўленьня і жыцьця вечнага. Успамяні, Госпадзе, памёршых бацькоў і братоў нашых і ўсіх, якія ў правай веры скончылі жыцьцё, і ашчасьліў іх зьзяючым сьветам віду Твайго Узглянь, Госпадзе, на немач і лютасьць нашу ды прасьвяці наш розум сьвятлом разуменьня Твайго сьвятога Евангельля, і настаў нас на шлях прыказаньняў Тваіх, дзеля малітваў Прачыстае Твае Маці і ўсіх сьвятых Тваіх. Амін.

Сьвятыя славянскія
Апосталы Кірыла і Мяфод

МЭТА НАШАГА ЖЫЦЬЦЯ

Беларускі народ, падобна як шмат іншых народаў, знае прыгожую лягэнду пра „Кветку шчасьця“ — кветку папараці. Шчасьце — вось тая чароўная мэта, да якое ймкнуцца людзі ўсіх часоў, усіх нацыяў і ўсіх станаў. Але ці ёсьць хоць адзін чалавек на зямлі, які-б гэтае шчасьце асягнуў? — Пайдзі на магільнік, глянь на тыя нязьлічоныя магілы, сьвежыя і даўныя ўжо ледзь прыметныя — там ляжаць тыя, што жылі перад намі, і можа тут блізка, ці дзесь далёка, ёсьць тое мейсца, дзе і

ты спачнеш навек, і ніякая людзкая сіла ні веда ня выратуе цябе ад сьмерці! Дык ці ёсьць шчасьце на зямлі, калі ўсё канчаецца магілаю? Дзе тая кветка шчасьця? Не, на зямлі шчасьця няма! Дык дзе-ж яно? Няўжо яго нідзе няма? Няўжо мы дарэмна так прагнем таго шчасьця, дабра, красы і праўды? О не! Той, Хто стварыў людзей, Хто ўлажыў у людзкія душы жаданьне шчасьця, Той азначыў дзе і як мы гэтае жаданьне заспакоім. Прамудры Бог - Створца ўсяго жыцьця, тым вырозьніў чалавека між усіх стварэньняў, што прызна-

чыў яго да жыцьця вечнага ў Сябе, у Небе. Значыць мы жывём на Зямлі, але не для Зямлі. На Зямлі мы толькі павінны пазнаць Бога і Яго прыказаньні, ды выконваць гэтыя прыказаньні — Божую волю, і за гэта пасьля атрымаць тое жаданае шчасьце — вечнае шчасьце ў Небе, дзе заспакояцца ў найвышэйшай ступені, нават больш як мы спадзяёмся і ўяўляем, усе жаданьні нашае душы. Вось якая мэта нашага жыцьця.

Аб гэтым, мы людзі, самы ніколі не дагадаліся-б, ні дадумаліся таму міласэрны Бог абʼявіў гэта людзям праз сваіх

прарокаў, а пасьля Сын Божы, Ісус Хрыстос, часта і шмат навучаў аб Нябесным Валадарстве — мэце нашага жыцьця.

Аб Царкве

Але наўстае пытаньне: Як-жа сёньня даведацца сапраўдную навуку прарокаў і Хрыста? Хто гэтую навуку сьцераже непарушнаю? Сьцераже гэтую навуку сьв. Царква, умысна дзеля гэтага і дзеля спасеньня людзей заснаваная Хрыстом. Тут аднак зноў вырынае засьцярога: Сёньня натварылася такая процьма розных царкоў (не дамоў малітвы, але арганізацыяў), што

і толку між імі ня знойдзеш. Як-жа пазнаць між імі праўдзівую Царкву? Ды ці агулам яшчэ такая існуе? Пэўна што існуе, і будзе існаваць вечна, бо яе збудаваў сам Хрыстос. Ен казаў: „Збудую Царкву маю, і сілы пякельныя не перамогуць яе“. І гэтая Царква мае такія прыметы, па якіх яе можна ясна адрозьніць ад усякіх іншых царкоў.

Прыметы хрыстовае Царквы

У Сымбале веры, уложаным сьв. Айцамі двох першых сусьветных сабораў, кажацца: Веру ў адзінную, сьвятую, паўсюдную

і апостальскую Царкву. Гэта вось і ёсьць тыя прыметы, па якіх можна адрозьніць праўдзівую Хрыстову Царкву ад усіх хвальшывых „падробленых„ людзьмі, як па уніформе (аднастрою) і азнаках адрозьніваем ваяка аднае дзяржавы ад другое.

Праўдзівая Хрыстова Царква ёсьць адзіная так як адзін ёсьць Бог, і адзін нявідзімы галава Царквы Ісус Хрыстос, які заснаваў Царкву і пакінуў на зямлі свайго намесьніка. Гэтым намесьнікам зьяўляецца наступнік сьв. ап. Пятра - Сусьветны Патрыярх рымскі. У праўдзівай

Царкве ёсьць адна вера, адна надзея, адна любоў, адно духовае жыцьцё, адна вышэйшая ўлада і адно вучыцельства.

Праўдзівая Хрыстова Царква ёсьць **сьвятая** ў тым разуменьні, што яна зьяўляецца містычным Целам Хрыста; ажыўляецца Духам Сьвятым; мае сьвятую мэту — збаўленьне душаў; мае сьвятыя Тайны, якімі асьвячвае людзей і захоўвае сьвятую Божую навуку. Дзеля гэтага шматлікія з членаў Царквы дайшлі да вялікай, нават гэраічнай сьвятасьці, пацьверджанай цудамі.

Праўдзівая Хрыстова Царква

ёсьць *паўсюдная*: гэта значыць, што яна сусьветная. Яна імкнецца спасьці ўсіх людзей усіх часаў, усіх народаў і ўсіх станаў. Пацаркоўнаславянску яна называецца: саборная, а пагрэцку: „католікэ“, гэта значыць усеагульная, звычайна кажуць Каталіцкая Царква.

Праўдзівая Хрыстова Царква ёсьць *апостальская* ў тым значэньні, што яе духавенства (іерархія) законна і ў простай лініі выводзяцца ад самых Апосталаў. Яна цьвёрда трымаецца апостальскіх традыцыяў і асноўвае сваю навуку на навуцы Апосталаў. Яна ажыўляецца

апостальскім духам гэройска душпастырскай самаахвярнасьці.

ПАЯСЬНЕНЬНЕ СЬВ. ТАЙНАЎ

Хрост

Народзіцца чалавек на сьвет, і ўжо бацька і маці турбуюцца яго доляю. Але ёсьць яшчэ адзін Бацька — Бацька ўсіх — Айцец Нябесны, Ён для чалавека стварыў увесь сусьвет і даў чалавеку свой вобраз і падобу — душу разумную і несьмяротную. І гэты Бацька хоча, каб людзі акрамя звычайнага нараджаньня, нараджваліся яшчэ духова, бо толькі тады можна

стацца Яго дзяцьмі: „Сапраўды, кажу вам, хто не народзіцца ад вады і духа, ня можа ўвайсьці ў Царства Нябеснае; бо народжанае ад цела ёсьць цела, а народжанае ад Духа ёсьць Дух„ (Ів. 3,5-6). І вось гэтае духовае народжаньне адбываецца падчас хросту. Тады праз занураньне ў ваду, або праз самае паліцьцё вадою, пры адначасным выгаворваньні слоў „Крашчаецца раб Божы... у імя Айца і Сына і Сьвятага Духа. Амін“. Змываецца першародны грэх і ўсе іншыя грахі і атрымоўваецца ласка ўсынаўленьня Божага. Бацькі памятайце, аб

гэтым, бо калі з вашае віны ўмрэ няхрышчонае дзіця, вы цажка грашыце, бо бяз хросту няма ўступу да неба. На ўсіх хрысьціянах ляжыць так-жа вялікі абавязак пашыраць Хрыстову веру паміж няхрышчоных, і ўсіх прыводзіць да хросту. Бо ня толькі да апосталаў, але да ўсіх верных адносяцца словы Хрыста: „Ідзеце навучайце ўсе народы, хрысьцячы іх у імя Айца і Сына і Сьвятога Духа“.

МІРАПАМАЗАНЬНЕ

У нас, ува ўсходнім абрадзе, звычайна сьв. Тайна Мірапамазаньня даецца разам з хрос-

там, у лацінскім пазьней. У гэтай сьв. Тайне атрымоўваецца адумысная ласка Божая для ўмацаваньня веры і абароны веры. Мірапамазаньне падобна як і хрост даецца толькі раз у жыцьці чалавека. Бо яны выціскаюць асаблівае таўро на душы чалавека, якое ніколі ня траціцца.

СПОВЕДЗЬ

Споведзь так-жа называецца сьв. Тайнай Каяньня. Устанавіў яе Хрыстос для адпушчэньня грахоў. Пасьля свайго ўваскрашэньня Хрыстос, зьвяртаючыся да апосталаў, сказаў: „Прымеце

Духа Сьвятога, каму адпусьціце грахі, таму будуць адпушчаны, а каму затрымаеце, таму будуць затрыманы". (Ів. 20,22-23). Гэтая ўлада і цяпер ёсьць у сьв. Царкве і перадаецца духоўнікам у сьв. Тайне Сьвятарства. Дзеля адпушчэньня грахоў, трэба вызнаць іх сьвятару, каб ён мог асудзіць, хтоварты разграшэньня, а хто не прыгатаваны да яго. Трэба ведаць, што грэх, гэта найгоршае зло, якое агулам існуе на сьвеце, куды горшае за самую сьмерць, бо праз грэх чалавек траціць вечнае шчасьце, Рай — мэту

свайго жыцьця, і заслугоўвае на вечную кару — пекла

Каб споведзь была важнаю і спасаючаю, трэба вызнаць усе грахі, якія памятаеш. Лепш зусім не спавядацца, чым затойваць грэх, бо затаіўшы цяжкі грэх, ня толькі не атрымоўваеш адпушчэньня грахоў, але наадварот, яшчэ цяжэй грашыш, бо сьвятар разграшае ў імені Бога Усеміласэрнага, але і ўсезнаючага; калі-ж ты затойваеш грэх, выглядае так быццам хочаш адурыць Бога.

Каб добра выспавядацца, трэба перш добра прыпомніць сабе ўсе свае грахі, зрабіць ра-

хунак сумленьня, пасьля ўзбудзіць жаль за грахі, за чорную зьнявагу Нескончатнай Сьвятасьці — Бога, і пастанавіць на будучыню папраўіцца, усімі сіламі высьцерагацца граха.

Рахунак сумленьня

Робіцца гэтак: Згаварыўшы малітву да Сьвятога Духа, прыпамінай сабе грахі проці Бога, людзей і сябе самога; грахі думкаю, словам ці дзелам. Пачынаючы ад апошняе споведзі прабягай думкаю ўсе падзеі свайго жыцьця, маючы ў памяці Божыя і царкоўныя прыказаньні. Прыпамінай так-жа

колькасьць грахоў супроць кожнага прыказаньня, або прынамся, як часта дапушчаўся таго самага грыху. Для аблягчэньня рахунку сумленьня пераглянь наступныя пытаньні:

I. Ці ня сумняваўся ў праўдах сьв. веры і ці не разбуджваў такіх сумніваў у іншых? Ці любіў прыслухоўвацца бязбожным гутаркам? або сам прымаў у іх удзел? Ці верыў у варажбу і забабоны? Ці ня стыдаўся свае веры? Ці не занядбаў малітву?

II. Ці ня прысягаў дарэмна, або крывадушна? Ці з пашанаю вымаўляў імя Божае, або

сьвятых? Ці праклінаў? Ці не зласловіў супроць Бога?

III. Ці не працаваў у надзелю або ў сьвята без вялікае патрэбы? Ці быў на Службе Божай?

IV. Ці паважаў бацьку і матку і ці слухаў іх? Ці не даводзіў іх сваімі паступкамі да суму і сьлёз? Ці не жадаў ім зла і ці не гаварыў дрэнна аб іх? Ці шанаваў старшых? Як выконваў свае абавязкі адносна Бацькаўшчыны?

V. Ці ня біў каго? Ці пашкодзіў каму або сабе на здароўі? Ці жадаў зла іншым, ці праклінаў іх? Ці помставаў? Ці ня мучыў жывёлы?

VI. і IX. Ці ня думаў дабравольна аб бясстыдных рэчах? Ці не гаварыў бясстыдных слоў? Ці не забаўляўся бясстыдна з сабою, або з іншымі, і як часта? Ці не шукаў нагоды да распусты? Ці не гаварыў аб брыдкіх рэчах? Ці не дапускаўся якіх брыдкіх учынкаў? Можа каго згоршыў?

VII. Ці ня ўкраў чаго? Ці не ашукаў каго? Ці аддаў уласьніку пазычаную, знойдзеную, або ўкрадзеную рэч? Ці направіў зробленую шкоду? Можа каму жадаў зрабіць што дрэннае?

VIII. Ці не гаварыў няпраўды (лгаў)? Можа ўдаваў каго

і праз гэта зрабіў яму крыўду? Можа выяўляў без патрэбы чужыя тайны?

X. Можа завідаваў каму? Можа стараўся прысвоіць сабе чужыя рэчы?

Царкоўныя прыказаньні

1. Ці належна сьвяткаваў сьвяты?

2. Ці праводзіў сьвяты дзень у цэркві, ці дзесь у п'янай кампаніі?

3. Можа без асаблівых прычын у посныя дні еў скаромнае?

4. Ці адбыў вялікодную споведзь і сьв. Прычасьце?

5. Ці ўдзельнічаў у гульнях у забароненым часе?

6) Ці чытаў паганыя кніжкі і часапісы?

Наступна пераглянь галоўныя грахі, чужыя грахі з уласнаю віною і грахі супроць Сьвятога Духа ды інш. Прыпомні, можа калі меў магчымасьць і абавязак зрабіць добры ўчынак для свайго бліжняга ды не зрабіў?

Калі так усё прыпомніш, убачыш колькі дрэннага і грахоўнага ёсьць на тваім сумленьні, і ўсё гэта з твае віны; і праз гэта заслугоўваеш на вечную

кару, бо ў гэткім стане нельга ўвайсьці ў Неба і аглядаць Бога.

Жаль за грахі

Калі ўсьведаміш сабе, што замест удзячнасьці добраму Богу, ты Яго сваім няпослухам страшэнна абразіў, а робячы праціўнае Божым прыказаньням, ты Яго бесканечна зьняважыў; бо хто ты, што сёньня ёсьць, а заўтра цябе няма, — а хто Бог — вечны Валадар сусьвету; акрамя гэтага, праз грахі ты ўтраціў вечнае шчасьце: — дык ясна што пасьля гэтага мусіць паўстаць у сэрцы

шчыры жаль і жаденьне ачысьціцца ад усіх гэтых грахоў і на прышласьць больш не грашыць, але сапраўды любіць Бога, так як Ён на гэтую любоў заслугоўвае.

Пасьля гэтага ідзі да сьвятара і шчыра выспавядайся. Запамятай тую пакуту (эпітымію), якую назначыць табе сьвятар перад разграшэньнем і пастарайся чым хутчэй і шчырэй яе адправіць. Калі няўмысна забыўся сказаць якісь цяжкі грэх, дык мусіш вызнаць яго пры найбліжэйшай наступнай споведзі.

Пасьля споведзі не забудзься

падзякаваць Богу сваімі славамі, ўсёроўна як роднаму бацьку, за тое, што даў табе зноў сваю Ласку і прасі, каб умацаваў тваю волю высьцерагацца грахоў і ўзбагачвацца ў цноты.

НАЙСЬВЯЦЕЙШАЯ ЭЎХАРЫСТЫЯ

„Не пакіну вас сіратамі, прыйду да вас“, гаварыў Хрыстос у разьвітальнай мове да сваіх Апосталаў. „Бо я жыву і вы жывы будзеце“. І сапраўды Ён не пакінуў нас, Ён жыве між намі і ажыўляе ўсіх вераю і любоўю. Толькі цяпер Ён у ін-

шым як калісь выглядзе; у найбольш прыніжаным, але найбольш прыступным, у выглядзе Найсьвяцейшае Эўхарыстыі — там у сьвятыні пад відам пшанічнага хлеба і вінаграднага віна прысутныя Цела і Кроў Яго — Сам жывы Хрыстос. Дзеецца гэтая сьв. Тайна ў часе Літургіі, або інакш Службы Божае, падчас таго як сьвятар вымаўляе словы: „...сіе есьць Цела мае...“ і „...сія есьць Кроў мая...“ пераісточваецца хлеб у Найсьвяцейшае Цела, а віно ў Найсьвяцейшую Кроў Ісуса Хрыста. Таму Служба Божая зьяўляецца найважнейшаю ня

эльki з усіх службаў, якія ёсьць Царкве, але агулам ад усіх зеяньняў, якія ёсьць у сьвеце. ут прыносіцца тая страшэнная вятая Ахвяра любові Божае, кую Сын Божы, Ісус Хрыстос аліcь прынёс на крыжы, з тою эльki розьніцаю, што цяпер іа паўтараецца ў бяскроўны юсаб. Дзеля гэтага сьв. Царк- з забавязвае кожнага верніка тонядзелі і сьвята пабожна ыслухаць Службу Божую.

Кожны чалавек, што дапусь- іўся хоць аднаго цяжкога гра- у, траціць ласку Божую, якую грымаў падчас хросту, і ўлас- ымі сіламі ня мае ні здоль-

насьці, ні магчымасьці нале
за гэты грэх адпакутаваць;
ват коштам цэлага свайго жы
ця і сьмерці. Сам чалавек
здолеў-бы атрымаць ад Б
дараваньня грахоў ніколі. То
кі ахвяра самога Сына І
жага ў людзкой постаці, Ісу
Хрыста, задосыцьучыніла Бо
за ўсе нашы грахі. Гэтую
вяру з любові да людзей Хры
тос прынёс на крыжы за ўве
людзкі род, а падчас Служ
Божае гэтая Ахвяра паўтара
ца ў інтэнцыі таго, за каго п
віцца Служба Божая і ў інтэ
цыі прысутных.

Прымаць Найсьвяцейшую З

харыстыю — прычашчацца — можа толькі той, хто знайходзіцца ў стане ласкі Божае, якую атрымоўваем у тайне Хросту і ў Каяньні - Споведзі. Беручы пад увагу тое, якія вялікія ласкі даюцца ў Найсьвяцейшай Тайне Эўхарыстыі, старайся магчыма часьцей прычашчацца.

Малітва перад Прычасьцем

Знаю, Госпадзе, што калі нягодна прыйму Найсьвяцейшае Твае Цела і Кроў дык буду вінаватым, спажыву сабе на суд не на збаўленьне. Але здаюся на Твае ласкі, прыходжу к Табе,

бо Ты сказаў: „Хто спажывае мае Цела і п'е Маю Кроў, той ува Мне прабывае, а Я ў ім“. Дык зжалься, Госпадзе, і не асудзі мяне грэшнага, але паступі са мною паводля міласэрнасьці Тваё. Хай будзе мне гэтае сьвятое Прычасьце на аздараўленьне і ачышчэньне, і прасьвятленьне, і захаваньне, і збаўленьне, і ў асьвячаньне душы і цела, хай забясьпечыць ад мрояў ды ўплываў нячыстага, што думкаю ў целе маім дзейнічае, хай будзе на спадзяваньне і любоў да Цябе ды направу жыцьця, хай умацуе ў веры і склоннасьці да дабра, у

слухмянасьці Тваім прыказаіям, хай злучыць з Духам зятым, і ўдастоіць ласкавага ду на Страшным судзе, а колі ня будзе мне ў суд ці суджэньне. Амін.

Малітва пасьля Прычасьця

Госпадзе Ісусе Хрысьце, мой авіцею, няхай Цела Твае зятое будзе мне на жыцьцё чнае, а Найсьвяцейшая Кроў ая на дараваньне грахоў; хай дзе мне гэтая Эўхарыстыя на дасьць і здароўе. А ў часе ашнага Твайго другога прыду, хай мяне грэшнага зро-

біць годным быць у Тваей Сла
дзеля малітваў Твае Прачыст
Маці і ўсіх сьвятых. Амін.

АЛЕЕПАМАЗАНЬНЕ

„Хварэе хто між вамі, п
клічце духоўніка, хай ён пам
ліцца над хворым, памазуюч
яго сьв. Алеем, а лягчэй ям
стане, і грахі будуць адпушч
ны“. (Як. 5,14) Мілы Госпад на
Ісус Хрыстос ведаў добра, ш
чалавеку трэба. Ведаў наш
гора, боль, што чалавек час
сам грахамі на сябе напуска
О, як молім тады, і чакаем п
мачы! Ня толькі лекарскай

фізычнай, але і духовай, псыхічнай. Бо баліць цела, баліць і душа, чуючы на сабе віну. Ня ряз адно слаўцо пацехі дзее на хворага, як бальзам. Але што значыць людзкая помач і пацеха? Як часта яны зусім ня выстарчаючыя! Таму Хрыстос устанавіў адумысную тайну для хворых, праз якую атрымоўваецца Божая ласка помачы. Завецца яна сьв. Тайна Алеепамазаньня. Аб ёй і павучае сьв. Апостал Якуб. Хрысьціяне карыстаюцца гэтаю Тайнаю з даўндаўных, яшчэ ад часоў апостальскіх і аж па сёньняшні дзень. Карыстай і ты, мой браце,

калі, ня дай Божа, цяжка захварэеш, або спадзявацімешся сьмерці. Не забывайся толькі, што ў той самай хваробе гэтую Тайну можна прымаць толькі раз.

Як прыгатавцца да яе? Ачысьці цела праз ахайную прызваітасьць, а душу ачысьць праз шчырую і пабожную споведзь. Паяднайся з Хрыстом у Найсьвяцейшай Тайне Эўхарыстыі. Тады нічога ня бойся! Мей надзею! Боль скончыцца: або перамогай здароўя, або вечным паяднаньнем з Богам - Шчасьцем бясконцым.

СЬВ. МІКОЛА

СЬВЯТАРСТВА

Ґэта сьв. Тайна праз якую даецца чалавеку адумысная Божая ласка ўдзяляць сьв. Тайны і выконваць іншыя павіннасьці сьв. Царквы. Праз гэтую Тайну звычайны чалавек становіцца сьвятаром. Годнасьць сьвятара ў шмат чым перавышае нашу ўяву. Апостал Павал называе сьвятароў слугамі Божымі і раздаўцамі Тайнаў Божых. Справа збаўленьня душы чалавека перадана Богам у рукі сьвятара; яму дана права адпускаць грахі, або іх затрымоўваць. На сьв. Службе Божай

сьвятар паўтарае ў бяскроўны спосаб крывавую Ахвяру Хрыста за ўвесь людзкі род. Як калісьці Хрыстос на Тайнай Вячэры, так сьвятар падчас Службы Божае паўтарае словы: „Прыіміце ядзіцё, сіе ёсьць Цела Мае“ і т. д. І потым раздае вернікам Эўхарыстыю.

Ідэйная сьвятарская праца перавышае ўсякае гэройства, бо сьвятар пастаўлены на службу народу — ён павінем ахвяроўваць Эўхарыстычнага Хрыста і сябе самога за народ, ён мусіць быць годны сказаць: „Прыймі, Божа, маю бяскроўную Ахвяру і мяне самога як ахвяру“ —

гэта мэта жыцьця сьвятара, бо гэткім чынам ён асьвячвае людзей і запэўнівае ім спасеньне. Гэтае высокае становішча вымагае вялікае сьвятасьці і належнае годнасьці, дзеля гэтага нават найменшая пляма ў жыцьці, або ў характары сьвятара вельмі коле ў вочы людзям. Вернікі не павінны забывацца аб малітвах за сьвятароў. Трэба часта маліцца, каб Госпад Бог даў сьвятаром моц вытрываць непахісна на іх трудным і адказным становішчы.

Сьв. Тайну сьвятарства можна прыймаць толькі раз у жыцьці. Есьць розныя ступені сьвятар-

ства: дыяканы, сьвяшчэньнікі, біскупы, а над усімі сусьветны Патрыярх - Сьвяцейшы Айцец у Рыме. (Таму сьвяцейшы, што над сьвятымі справамі Хрыстом пастаўлены).

Малітва аб добрых сьвятарох

Прадвечны Божа, узглянь на наш народ і дай яму ў кожным пакаленьні, аж да канца сьвету біскупаў і сьвятароў сьвятых і поўных Твайго Духа - пастыраў і настаўнікаў Твайго закону, каб яны ўмелі захоўваць бяз зьменаў праўду Твайго сьвятога Абʼяўленьня, і ў духу

любові навучаць і судзіць увесь народ.

Падай, Божа, сьвятаром сваю Ласку ніколі не баяцца ніякае ахвярнасьці для Твае славы і для дабра народу.

Распалі ў іх сэрцах дух працавітасьці для збаўленьня душ. Адкрый перад іх вачыма Прамудрасьць Твайго Аб'яўленьня і дай ім высокае пачуцьцё сьвятасьці тае справы да якое Ты іх паклікаў. Багаславі іх працу, іх добрыя намеры. Захавай іх ад усякага ліха, перадусім ад сьмяротнага граху І злучы іх Тваёю ласкаю, каб былі адно ў любові, так як Ты,

Ойча, з Сынам сваім і Сына Табою. Амін

ЖАНІМСТВА (Сужэнства)

Народзіны і ўзгадаваньне чалавека, а да таго ўпарадкаваньне плоцьнага і сямейнага жыцьця ёсьць так труднай і важнай справай, што трэба было на гэта аж Богам заснаванай установы, даючай гэтым людзям Божую помач, адумысную Ласку. Установа гэта завецца сьв. Тайнай Сужэнства. Перш-на-перш яна арганізуе сям'ю, бо толькі ў сямейным жыцьці багаславіць Бог стан бацька і маці. Бацькі па-

вінны ня толькі даглядаць дзяцей, каб яны былі здаровыя, але так-жа ўзгадаваць іх, каб вырасьлі на сапраўды карысных людзей. Кожны бацька і маці, часта нясьведама, стараюцца назьбіраць для сваіх дзяцей маемасьць; трэба аднак памятаць, што важней за ўсякую матэрыяльную маемасьць і багацьце ёсьць цноты, таму найбольш узбагачвае сваіх дзяцей той, хто ўзбагачвае іх у духовыя цноты. Цнотаў ніякі пажар ня зьнішчыць і ніякі злодзей не ўкрадзе — памятай аб гэтым.

Перш чым уступіць у жанімства, разваж, што ты добрае

маеш і што можаш унясьці ў сям'ю. Калі думаеш у сямейным жыцьці шукаць толькі прыемнасьці і роскашы — вельмі хутка і горка расчаруешся, бо жаніцтва накладае на сужэнцаў важныя і адказныя павіннасьці. На тое Хрыстос і падняў жаніцтва да годнасьці сьв. Тайны, каб сужэнцам даць ласку выканаць належна іх цяжкія абавязкі і асьвяціць іх турботнае жыцьцё.

Маліся да Бога, каб ніколі ня страціць тае ласкі, якую ты атрымаў у сьв. Тайне Жаніцтва, але ўзрастаў і ўзбагачваўся ў ёй.

МАЛІТВА ДЗІЦЯЦІ

О, Ангеле, Дружа мой!
Ты заўсёды пры мне стой;
Рана, ўвечар і ўначы
Будзь ласкаў мне памагчы:

Змагаць духа злога,
Верна служыць Богу,
Любіць маму, тату,
Край і родну хату.

Пусьцеце дзяцей і не перашкаджайце ім прыходзіць да Мяне. (Мат. 19,14)

ЦАРКОЎНЫЯ ПЕСЬНІ

КАЛЯДНЫЯ

Неба і зямля

еба і зямля, неба і зямля,
радасна сьпяваюць.
нгелы сьвету, ангелы сьвету,
дзіва абвяшчаюць.

Хрыстос радзіўся, Бог аб'явіўся,
Ангелы сьпяваюць, Бога вітаюць,
Вол з аслом клякаюць, пастушкі [іграюць,
„Дзіва, дзіва„ аглашаюць!

Віфліеме, у Віфліеме,
вясёла навіна:
ыстая Дзева, чыстая Дзева
нарадзіла Сына!

Хрыстос радзіўся і г. д.

Увага: Дзеля нястачы знаку – Ў
ньняткова замяняем яго знакам – ў.

Слова Айцова, Слова Айцова
ўзяло сабе цела.
У земнай цемры, у земнай цемры
Сонца засьвяціла!
Хрыстос радзіўся і г. д.

Ангелы служаць, ангелы служаць
сваяму Уладару.
І у паветцы, і у паветцы
дзеюць Яго волю.
Хрыстос радзіўся і г. д.

Мудрацы слаўны, мудрацы слаўны
з Усходу прыходзяць,
Ладан і міру, ладан і міру
й золата прыносяць.
Хрыстос радзіўся і г. д.

Госпаду Богу, Госпаду Богу
дарункі складаюць.

:тушкі людзям, пастушкі людзям
б усім зьвяшчаюць.
Хрыстос радзіўся і г. д.

роджанаму, Народжанаму
Іогу паклон дайма.
іва у вышніх, слава у вышніх
Іму засьпявайма.
Хрыстос радзіўся і г. д.

Ночка ціхая, зарыста

Ночка ціхая, зарыста,
Цуд — часіна,
Парадзіла Дзева — чыста
Бога — Сына.

Па загаду Бога — Духа,
Праз зьяўленьне,
Ўсяму сьвету на пацеху,
на збаўленьне.

Парадзіла Дзева — Матка
У бядоце,
у паветцы, ў недастатку,
у хлапоце.

І над гэтым Божа Матка
Бедавала,
і калышучы Дзіцятка
так сьпявала:

Сьпі, мой міленькі Сыночак,
Збаўца сьвету,
выбачай, мой галубочак,
беднасьць гэту.

Няма чым Цябе, нябожа,
прыкрываці,
Твае ручанькі прыгожа
спавіваці.

Не пагардзіў Ты прыйсьці так
на сьвет гэты,

у сукеначку ў. мяне Ты
не адзеты.

Толькі сенцам тут Цябе я
затуляю,
нявыгоды можа гэтым
больш спраўляю.

Нова радасьць

Нова радасьць стала,
што шчэ ня бывала:
над Бэтлеей гвязда ясна
Сьвету зазіяла.

Дзе Хрыстос радзіўся,
з Дзевы ўцелавіўся —
як чалавек пялёнкамі
убога спавіўся.

Пастушкі з ягняткам
перад тым Дзіцяткам

упадаюць на калені
для Яго ўслаўленьня.

І мы тож сьпявайма
Хрыста праслаўляйма;
нараджонагá з Марыі
пакорна ўпрашайма.

Просім Цябе, Божа,
просімо як можам:
дай нам ў небе жыцьцё шчасна,
на зямлі жыцьцё прыгожа.

Вечны родзіцца

Вечны — родзіцца нам сёньня!
Спадар сусьвету — бяздомны!
Агонь — крэпне! Яснасьць — меркне!
Несканчатны — нам падобны!
Ўзгарджаны — акрыты славай!
Валадар вякоў — сьмяротны!

А Целам сталася Слова
І жыло жыцьцём гаротным!

Стаенка — Яго палацам!
Пастушкі — Яго сьвітою!
Мерзьне на сене ды плача
Разам з скацінкай худою!
Не ўзгардзіў сялянскім станам
І прыняў перад панамі!
О, Слова, што Целам стала,
Жыві вечна паміж намі!

І з Усходу каралі тры
Просяць гожа прыняць дары,
Кленчучы ды зьняўшы мітры
Прад сусьвету Валадарам —
Дзіцятка усё зьмяшала
З бедных пастушкоў дарамі —
О, Слова, што Целам стала,
Жыві вечна паміж намі!

Пашкадуй, Дзіцятка Божа,
Нашую зямельку мілу!
Адвярні ад нас бязбожжа,
Дай любові, веры сілу.
  Дай надзею вытрывалу
  З сьвятымі ўсімі дарамі!
  О, Слова, што Целам стала,
  Жыві вечна паміж намі!

Паказалась з неба яснасьць

Паказалась з неба яснасьць нябывала,
грамада анёлаў песьню засьпявала:
  „Хвала Богу на вышынах,
  спакой людзям на нізінах“.
Слава, слава, слава на вышынях Богу!

Пастушкі на полі са страху памлелі,
як на гэны цуд у поўначы глядзелі;

Тады Анел ім зьявіўся,
сказаў: „Бог вам нарадзіўся“.
Слава, слава, слава на вышынях Богу!

Найсьвяцейша Дзева стала Маткай Бога,
што адкупіць людзкасьць з моцы духа
У стаенцы парадзіла, [злога.
і на сенца палажыла.
Слава, слава, слава на вышынях Богу!

І пабеглі дзеці з вялікай ахвотай,
гралі і сьпявалі Богу стройнай нотай;
Сваe сэрцы радавалі,
што Ісуса аглядалі.
Слава, слава, слава на вышынях Богу!

І мы засьпявайма Сыну-Богу хвалу,
што для нас радзіўся і цярпеў нямала;
Выслаўляйма гожа Бога,
ў сьвятой Тройцы Адзінога.
Слава, слава, слава на вышынях Богу!

Ночка - цуд

Ночка - цуд,
ноч прабуд
ад нядуг!
І наш дух,
ночка сьветлая калядна,
прабудзі ты сьветаўладнай
красою сваёй,
красою сваёй.

Ночка - цуд,
ноч прабуды
пастушкоў — бедакоў!
— Бог Збавіцеля спаслаў,
каб дарогу паказаў
к волі-долі ўсім,
к волі-долі ўсім...

Ночка - цуд,
ноч прабуд!
Беларусь
устаць прымусь
зо сну немачы бязбожжа!
Сьвяці ёй на раздарожжы
праўдай Божаю,
праўдай Божаю!...

Ноч жыцьця,
ноч прыйсьця
Дарагога
Сына-Бога!
Разам з Матанькай сьвятою
Ды анёлаў грамадою
Чэсьць Яму пяём,
Чэсьць Яму пяём!

ВЯЛІКАПОСНЫЯ

Хрысьце Цару!

Хрысьце Цару справядлівы,
як-жа вельмі Ты цярплівы,
(2) Цябе зьбіта скатавана
і бязьмерна наругана!
Ты маліўся ў сьвятаградзе,
памятаў аб чорнай здрадзе,.
(2) Як вучанік бяздушны
прадасьць Цябе крывадушна.
На малітве зьнемагаўся,
пот крывавы выліваўся,
(2) Аднак прыняў шмат цярпеньня.
хацеў усім даць збаўленьне.
За каго цярпёў такія
мукі праведны Мэсыя?
(2) Хрысьце, працерпеўшы раны,
уміласэрдзься над намі.

Сьвяты крыжу

Сьвяты крыжу, наймілейшы,
з усіх дрэваў найслаўнейшы!
ў гэтым дрэве моц і сіла:
яно Ісуса насіла;
з яго плыве асалода
для гаротнага народу.

Дрэва цьвёрдае, зьмякчыся.
аж да зямлі прыхіліся!
спусьці найсьвяцейша Цела
яно з болю ўжо самлела.
Пазволь яму адпачыці,
на зямлю скарэй сступіці.

Цябе выбраў Бог адвеку
на збаўленьне чалавеку;
з цябе ласка людзям дана,
Душа наша ўзмацавана,

крывёй Божай ўся абмыта,
што з Хрыстовых ран праліта.

Як ў халоднай ляжаў стайні,
для яго ня была тайна:
каб сьвет грэшны адкупіці,
тэба кроў сваю праліці,
там зьвяры паклон давалі,
а тут людзі катавалі.

Нячувана міласьць гэта,
каб ісьці на крыж для сьвета!
Хто-ж так будзе міласьцівы,
такі добры літасьцівы?
Сам Хрыстос Бог гэта справіў —
нас ад пекла крыжам збавіў.

Чаму тваё сэрца горда,
як-бы камень глуха-цьвёрда?
над Ісусам ты ня плачаш,

хоць Яго на Крыжы бачыш:
на ахвяру Богам даны,
за цябе укрыжаваны.

Матка з жалем паглядала
і той час успамінала:
як малога спавівала,
прытуляла цалавала.
а цяпер Ягона цела.
ад ран сіня, пачарнела.

Ня быў жаль такі й ня будзе,
гдзе жылі, жыць будуць людзі!
Які Матка смутак мела,
на Ісуса як глядзела:
сіратою астаюся,
гдзе цяпер я прытулюся?

Аднаго Сыночка знала,
яго з неба атрымела,

цяпер Яго забіраюць —
мяне бедну пакідаюць.
З жалю рвецца маё сэрца,
хоча выскачыць, здаецца.

Каб Ты быў, Сыночак, ніжай,
да мяне каб трохі бліжай —
я галоўку-бы падперла,
сьлёзы й кроў Тваю абцерла.
Але Крыж Твой так высокі —
ад мяне Сынок далёкі.

Узялі Сына, зорку ясну:
мяне кінулі няшчасну —
над усё Яго любіла,
цяпер мне жыцьцё няміла.
Ах мой, Божа! Табе веру
ня карай - жа нас праз меру.

А хто Богу верна служыць,
Божу Матку шчыра любіць,

хай пад Крыжам ста.е з Ею,
ў ёй сваю кладзе надзе о.
Праз Тваё, Дзева, цярпен не
упрасі для нас збаўленьне.

ВЯЛІКОДНЫЯ

Вялік сьвяты

Вялік, сьвяты нам дзень настаў,
са славай з гробу зазіяў;
Хрыстос васкрос — нам вечны сьвет.
Хрыстос васкрос!

Як сам прад сьмерцю Ён сказаў,
на трэці дзень із мертвых ўстаў.
Ад радасьці ня трэба сьлёз.
Хрыстос васкрос!

Суботня поўнач як зайшла,

зара нядзелі чуць ўзыйшла,
як адчыніўся насьцеж гроб.
Хрыстос васкрос!

Жанчыны зраньня к гробу йшлі,
і міра цэннае нясьлі,
аж бачаць гроб, — там нехта ёсьць.
Хрыстос васкрос!

Ясны як сонца меў Ён від,
пасланьнік Божы быў да іх.
То сьветлы ангел быў з нябёс,
Хрыстос васкрос!

Жанчынам ангел той сказаў:
"Хрыстос ўваскрос, із мертвых ўстаў,
"Дарма шукаеце тут скрозь.
Хрыстос васкрос!

"Ідзеце дайце знаць аб том
"Усім яго вучанікам

*радасну ангельскую весьць
Хрыстос васкрос!

Ў царквох сьпявайце і ў дамох
жыцьцё нам ёсьць на небясох.
Ўсе весялецесь людзі скрозь.
Хрыстос васкрос!

Радуймася хрысьціяне

Радуймася, хрысьціяне,
бо Хрыстова з гробу ўстаньне
даравала нам збаўленьне.
Хрыстос васкрос! (3)

Патрыярхі рады сталі,
што ў атхлынях прабывалі,
як Збаўцу свайго даждалі.
Хрыстос васкрос! (3)

І убачылі яснога,
ён адняў моц духа злога,

ім сказаў ісьці да Бога.

Хрыстос васкрос! (3)

З гробу камень адваліўся,
Хрыстос з умёршых збудзіўся
і Марыям аб'явіўся.

Хрыстос васкрос! (3)

Апосталы сабраліся,
што былі ўжо разышліся,
па Хрысьце ўсе смуцячыся.

Хрыстос васкрос! (3)

Мы ўсе разам засьпяваймa,
ускрашэньне размышляймa,
з граху ўстаць пастанаўляймa.

Хрыстос васкрос! (3)

Хрысьце, праз Тваё ўскрасеньне
дай нам грахоў адпушчэньне,
вечнае душам збаўленьне.

Хрыстос васкрос! (3)

ПРЫНАГАДНЫЯ

О, мой Божа!

О мой Божа! Веру Табе,
і ўсё веру я для Цябе,
ўсю надзею ў Табе маю,
за ўсе Цябе выхваляю.

Ты сатварыў, Ты адкупіў,
Ты нас Божа і асьвяціў;
за то Табе дзе ёсьць людзі
чэсьць і слава няхай будзе.

Табе Божа, кланяюся,
на Тваю волю здаюся,
а быць толькі хачу ў небе,
па ўсе векі славіць Цябе.

Жаль мне Божа, зграшыў Табе,
праз грэх дастаў пекла сабе;
ды ня так жаль згубы маей,
як жаль, Божа, крыўды Тваей!

Ах мой Божа, я каюся,
даруй віны папраўлюся;
ды ўжо сто раз памерць волю
на грэх болей не пазволю.

Для Твайго успадабаньня
Хачу спаўняць прыказаньні;
Жыць і ўміраць хачу ў Табе,
бо Ты добры Сам у Сабе.

О, Ісусе, Збавіцелю
Мілы наш Пацяшыцелю
да рук да ног Тваіх паўшы,
каемся за грахі нашы.

Цалуючы Твае раны,
о, Ісусе, наш каханы,

рукі й вочы к Табе ўзносім,
адпушчэньня грахоў просім.

Сьлёзы нашы выліваем,
шчырым сэрцам прыракаем:
пакуль будзем з людзьмі жыці,
ня будзем Богу грашыці.

О, Марыя, Матка Боска!
Ты сьвятая кветка райска!
Маліся Богу за намі
Нягоднымі грэшнікамі.

Ўсе сьвятыя ўзгляньце з неба!
Вашай ласкі нам патрэба;
малецеся вы за намі,
нягоднымі грэшнікамі.

Слава Богу праўдзіваму,
Слава ў Тройцы Адзінаму,
Слава Айцу, разам Сыну,
Слава і Духу Сьвятому.

О, Ты, прадвечны!

О, Ты прадвечны, Валадару сьвету,
што зямлі, сонцу вызначаеш мэту,
аб Табе, Божа, як я люблю думаць,
ды хто ў сабе Ты — не магу судумаць.

Ці кіну позірк па зямлі кругом я,
дзе жамярынка снуе пад нагою,
ці у блакітну высь углыблю вока,
цябе шукаю блізка і далёка.

І хто-ж такі Ты? душа ўсьцяж пытае;
мусіш быць грозным, калі гром пушчаеш
мусіш быць добрым, калі стварыў неба,
даў любоў сэрцу, даў галодным хлеба.

Закрыты вочы мае граху ймглою,
не магу ўбачыць Цябе перад сабою,
о, каб убачыў хоць раз ў жыцьці гэтым —
гласіў-бы: хто Ты перад усім сьветам!

Уладару сьвету

Уладару сьвету, Божа ўсемагутны,
Ты, што дазволіў Айцом сябе зваці,
к Табе узносім голас наш пакутны: (2)
будзь ласкаў долю лепшую нам даці!

Прырок Ты надусё Табе адданым
помач спагадну бацькаўскай апекі,
дык хай-жа зваляцца граху кайданы (2),
і не гразіць нам загубай навекі!

А калі сьмерць нам загляне у вочы,
настане наша судная гадзіна,
прыймі к Сабе нас тады, добры Ойча, (2)
як бацька роднага прыймае сына!

О, Божа

О, Божа, што нашую долю
крутымі шляхамі вядзеш —

няхай-жа мы знойдзем патолю,
як нас Ты на суд пазавеш.

І, як загрозіць нам кара
за сваяволю, за грэшны блуд,
хай зьменшыць сьвятая Ахвяра
страшэнны, страшэнны Твой прысуд!

Хрысьце, відзіш маё сэрца

Хрысьце, відзіш маё сэрца,
маей тайніцу душы:
Табе жалюсь ў паняверцы,
мае сьлёзы асушы.

Выракаюся я грэху,
шчыра плачу за блуды,
прышлі-ж ўрэшце мне пацеху,
за нядолю, за труды.

Даеш гора мне з патрэбы,
не забыў каб цноты я:
бо у шчасьці не здалеў-бы
паважаць красу жыцьця.

Але-ж крыж уеўся ў плечы,
ланцугі у рук, у ног:
ворагі паднялі мечы,
каб паўстаці я ня мог.

Хрысьце-Божа, пасьля мукі,
меў-жа Ты трыумфу час:
разьвяжы-ж і нам ўжо рукі,
бо грахі зглумілі нас...

У дарозе да свабоды,
дай-жа нам сьвяты дар Твой:
багаслаў усе народы,
на збратаньне, на спакой.

Заўсёды, мой Божа...

Заўсёды, мой Божа, дзіўлюся Табе я -
і ў ночы спакойнай, і ў зорках ясных -
і як стогне бура, як шуміць завея -
і ў блысках сонца, і ў маланках страш-
[ных.

Дзіўны Ты, о Божа, і ў траўцы польнай,
у кожнай расьціне і ў красцы прыгожай
дзіўны ў тварэньні так стройнага сьвету
Ты даеш пагоду і прыгожасьць лету.

Я дзіўлюся Табе ў душы маей Божа -
дзе ўсенька закрыта для злоснага вока -
жыцьцё дзе асобна а Ты яго, Божа,
гадуеш ласкава, таёмна, глыбока.

Найболей дзіўлюся Табе я, Прадвечны,
што Ты у натуры сваей бескапечны:
хоць усё загіне - сьвет пачнецца новы -
Ты вечнатрывалы - вечны Твае словы.

О, Божа, Спасе наш

О Божа, Спасе наш,
Ты міласьць нам пакаж,
з няволі вызваль нас,
збудзі Ты нас ўжо раз.

Ты вочы нам адкрый
і сьвету нам пашлій —
Ты праўду нам пакаж,
о Божа, Спасе наш!

ПЕСЬНІ Ў ЧЭСЬЦЬ МАРЫІ

Уладарка ласкі

Уладарка ласкі, болем пранята.
заступніца без граху пачата,
за нас маліся да свайго Сына,
каб дараваў нам нашы правіны!

З кожнай, о Матка, к Табе старонкі
дзетанькі жаль нясуць скаргі горкі —
ня ўзгардзь мальбою шчырай пакутнай,
адхілі кары просьбай магутнай!

К каму-ж бо, Матка, к каму мы пойдзем,
помач спагадну у каго знойдзем —
разьвяжы путы граху няволі,
прысьпяшы канец нашай нядолі!

Лекарка хворых, Матка любові,
похацяў грэшных аслаб аковы,
так бо нам цяжка з імі змагацца,
Цяжка самым цнатлівымі стацца.

Старожка веры, Мацарка Божа,
із Беларусі выжань бязбожжа,
Богу гасанна хай стройна громка,
сьпявае вольна, родна старонка!

Калі-ж апошня прыдзе часіна,
апошня з вока сплыве сьлязіна,
сваімі матчынымі рукамі
закрый нам вочы навекі. Аман.

Матачка Божая

Матачка Божая, Матачка Добрая,
бедныя дзеці мы клічам Цябе;
песьняй пакорнаю мольбы складаючы,
Сэрцы свае аддаём мы Табе.

Нас сваіх дзетачак, што ў Цябе про-
Матачка Добрая, Ты пашкадуй; [сяцца
ласкай аджыўчаю Бога прадвечнага,
Матачка Божая нас абдаруй.

Вылеч Ты сэрца нам раны глыбокія,
Міласьцяй чыстаю нас запалі,
каб хвала Божая, не жальба вечная,
ў неба ляцела, ляцела з зямлі.

Сьветам нябесным-жа голавы цёмныя
Матачка Божая, Ты асьвяці,
каб мы пазналі ўсе Мудрасьць Адвеч-
Богу служылі тут вечна ў жыцьці [ную

Дай-жа нам дзетачкам, дарогу прос-
сьмерці хвіліну шчасьлівую дай, [тую,
вядзі нас, Матачка, зоранька ясная,
ў вечную хвалу, ў цудны Божы рай.

Чэсьць Марыі

Ад зарніцы хай з зямліцы
ляціць слава Марыі,
кожна сьвята чэсьць багата
аж пад неба хай ўстае!

Табе гожа, Маці Божа,
славу душы хай пяюць.
Божу ласку, поўна бляску,
памажы нам асягнуць.

Між жанчынаў Ты адзіна
ласкі поўна у Бога,

кветка майска, зорка райска,
асьвячай нам дарогу!
Табе гожа, Маці Божа...
Чыста Дзева, Каралева,
красой неба ачаруй
нашы дзеткі — зямлі кветкі —
нявіннасьцю абдаруй!
Табе гожа, Маці Божа...

РОЗНЫЯ

Мы хочам Бога

Мы хочам Бога, Дзева Маці,
сваіх дзяцей паслухай зоў,
мы хочам Бога праслаўляці,
яму жыцьцё аддаць і кроў.
Багаславі нас Маці,
багаславі наш род —
мы хочам Бога праслаўляці,
ягоны верны мы народ.

Хай будзе Бог ў сямейным коле;
жыцьці бацькоў, дзіцячых снах;
хай будзе Ён у кніжцы, школе,
у адпачынку, ў працы днях.
Багаславі нас і г. д.

Мы хочам Бога ў шчасьці, горы,
загадах улады, кнігах праў;
на полі, горах і на моры
закон Ягоны каб настаў.
Багаславі нас і г. д.

Мы хочам Бога ў кожным стане,
яму пяе крывіцкі род:
работнік, селянін, мяшчане —
наш Беларускі ўвесь народ.
Багаславі нас і г. д.

Мы хочам Бога ў нашым краі,
між беларускіх бедных стрэх —

у нашай мове і звычаі
на можа мецi месца грэх.
Багаславі нас і г. д.

Хай будзе Бог у нас заўсёды:
у час вясельля і сьлязах,
хвілінах бураў і няўзгоды,
жыцьці спакойным і ў трудах.
Багаславі нас і г. д.

Мы хочам Бога, Яго права;
Яго натхненьне — наш пачын;
усё жыцьцё — Ягона слава;
Яго загад — наш кожны чын.
Багаславі нас і г. д.

Песьня аб Боскай апецы

Псальм 90

Хто толькі здасца на апеку Божу,
І думкі шчыра
ў Яго рукі зложа, (2)

Сьмела той скажа: маю сховы ў Бога,
знаці ня буду
    нічога благога. (2)

Бо ўбараніў Ён мяне ад няволі,
у злой напасьці
    ня згіну ніколі; (2)

У цяні схавае Сваіх крыльляў вечна,
пад яго вокам
    будзеш спаць бясьпечна (2)

За плячом будзеш Яго нездабытым,
як за жалезным
    акаваным шчытам, (2)

Будуць нястрашны трывога і стрэлы,
якія сее прыгода
    ў дзень белы. (2)

Каля цябе шмат тысяч галоў ляжа,
страшную сілу
    меч Божы пакажа (2)

Згуба напэўна: вачамі сваімі
помсту убачыш
над грэшнымі ўсімі (2)

Ты-ж меў надзею ў Найвышэйшым Троне
што Бог ласкавы
ўсягды абароне; (2)

Цябе ня чэпіць благая прыгода,
к табе ня зойдзе
ў тваю хату шкода (2)

Будуць цябе скрозь вартаваць анелі,
дзе толькі будзеш —
ў дарозе, ў пасьцелі... (2)

На руках будуць насіць, чалавеча,
каб дзе аб камень
ног не пакалечыў (2)

Будзеш таптаці нагою адкрытай
зьвяроў і зьмеяў
гадзін ядавітых (2)

На [illegible] страшэнным сядзеш неўзнароку
і н[illegible]кудасным
    будзеш езьдзіць смоку. (2)

Чуй, што Бог кажа: хто Мяне мілуе,
і маё Імя хто
    шчыра шануе, [illegible]

Я таго так-жа вечна не забуду,
у горы ўсялякім
    памагаці буду. (2)

Выслухаць голас Яго я гатовы,
зь ім я ў прыгодзе,
    ў Мяне знойдзе сховы (2)

Хай пэўны будзе, пэўны уважэньня,
і лет старэйшых
    і свайго збаўленьня. (2)

Сьпяшэм к Збавіцелю

Сьпяшэм к Збавіцелю добраму,
сьлёзы і гора нясем Яму,
у Яго знойдзем утуленьне,
ласку і збаўленьне.

Слухай Спасе, як моліць народ,
як ён стогне пад крыжам турбот,
горкую долю нашу зьмяні,
да сэрца прыгарні!

Хай-жа адчуем бліскасьць Тваю
і змацнім душу збалелую,
дай сілу гора ператрываць,
будземо дзякаваць.

Слухай Спасе, як...

Ад суму, гора, чорнай жуды,
пры Тваім аўтары заўсягды,

хай знойдзем лекі, Збавіцелю,
душы Цяшыцялю!
Слухай Спасе, як...

У пору сумніваў, перашкод,
не дапушчаймася зьнеахвот,
толькі Хрысту паручайма боль —
Ён Праваднік, Кароль
Слухай Спасе, як...

Ісус тваім шчасьцем хоча быць,
ў небе навекі з табою жыць,
Яму аддайся з целам, з душой,
будзь з Ім, як Ён з табой!
Слухай Спасе, як...

Бедны той

Бедны той, хто ня знаў Цябе ад роду,
ніколі ня славіў Твайго іменьня,

ды той бяднейшы, хто піў грэх як воду
й гардзіць спамогай Тваёй да збаўленьня.

І з душы выгнаў аб Табе спаміны,
і сваей Маткі подла адчураўся,
ах, ласка Божа ня згладзіць правіны
таму, хто з Маткай ласкі распрашчаўся.

Хто не уславіць Цябе словам, чынам,
за тым ня будзеш ў судзе заступацца:
хто гардзіць Маткай, той ганьбуе Сына,
той будзе вечна у цемры блукацца.

Хто жыцьця-долі з Табою ня зьвяжа,
твае апекі ў горы ня шукае,
той бяз Цябе і у гроб цёмны ляжа,
без Цябе вечна у процьме блукае.

Жаль горкі сёньня нясу Табе ў дані,
хай-жа ён вымаліць мне прабачэньне,

і перад грознай Судзьдзі-Сына казьняй
няхай заслоніць Маткі утуленьне

А каго, Матанька, у жыцьці вясьнімены
той даплыве да шчасьлівае мэты,
для каго сэрца Судзьдзі, Ты, адчыніш
таго чакаюць ясныя засьветы.

Песьня пры працы

Міласэрны, вечны Божа
Цябе просім колькі можам
ты зьвярні ласкавы вочы
на Твой бедны люд рабочы.

Дай нам сілы да змаганьня,
хай шчасьліва кожны стане,
адвярні ад нас прыгоды,
ухавай ад кожнай шкоды

Дай нам моцну ў Цябе веру,
у жаданьнях дай знаць меру,
ураджай нам дай на полі,
збаў нас, Божа, ад нядолі.

Не пакінь-жа нас на векі,
Божа, без Твае апекі;
выбачай нам нашу слабасьць,
і гатуй нябесну радасьць.

Цябе, Ойча, наш Стварыцель,
Сыне-Божа Адкупіцель,
Духу Пацяшыцель, Божа,
выслаўляем, колькі можам.

Беларускі рэлігійны гымн

Божа, што калісь народы
на асобкі падзяліў
і хацеў, каб народ кожны
мовай роднай гаварыў.

Ўзглянь-жа на народ бяздольны
Беларускі, што к Табе
голас ціхі, паднявольны,
у пакорнай шле мальбе.

Асьвяці наш розум верай,
і надзею ў душу ўлі,
ды агонь любові шчырай
ў сэрцах нашых запалі!
Дай, каб зернятка прабуды
заляцела у кожны кут
Беларусі, каб усюды
узыйшло і там і тут.

Каб рунела, выплывала,
красавала, наліло
І, насьпеўшы, ў ток ня мала
умалоту прынясло
Памажы-ж нам, Божа міла,

прабудзіцца да жыцьця,
удзялі парады, сілы,
каб ня зьбіліся з пуцьця.

Дык жыві-ж Ты і красуйся,
наша Маці, Беларусь,
да краёў чужых раўнуйся,
йсьці дзяцей к сабе прымусь.
Хай бяруцца да работы,
дом народны будаваць,
і багацяцца у цноты,
каб пасьля ім рай дастаць.

ВЯЛІКДЗЕНЬ

Гады	Усходні		Лацін-скі	Розьні-ца ў тыднях
	старыстыль	новы стыль		
1946	8 IV	21. IV	21. IV	--
1947	31. III	13. IV	6. IV	1
1948	2. IV	21. V	28. III	5
1949	11. IV	24. IV	17. IV	1
1950	27. III	9. IV	9. IV	—
1951	16. IV	29 IV	25. III	5
1952	7. IV	20. IV	13. IV	1
1953	23. III	5. IV	5. IV	
1954	12. IV	25. IV	18. IV	1
1955	4. IV	17. IV	10. IV	1
1956	23. IV	6. V	1. IV	5
1957	8. IV	21. IV	21. IV	—
1958	31. III	13. IV	6. IV	1
1959	20. IV	3. V	29. III	5
1960	4. IV	17. IV	17. IV	—
1961	27. III	9. IV	2. IV	1
1962	16. IV	29. IV	22. IV	1
1963	1. IV	14. IV	14. IV	—
1964	20. IV	3. V	29. III	5
1965	12. IV	25. IV	18. IV	1
1966	28. III	10. IV	10. IV	—

КАЛЯНДАР

важнейшых нярухомых сьвятаў

1-I.	Новы Год
6-I.	Вадохрышча — Эпіфанія
30-I.	Трох Сьвяціцеляў
2-II.	Грамніцы
25-III.	Багавешчаньне
23-IV.	сьв. Юр'я
9-V.	сьв. Міколы
23-V.	сьв. Еўфрасініі Полацкае
24-VI.	Нарадж. Івана Хрысьціцеля (Купала)
29-VI.	сьв. ап. Пятра і Паўла
5-VII.	сьв. Кірыла і Мяфода
20-VII.	сьв. пр. Ільлі
24-VII.	сьв. Барыса і Глеба

25-VII.	сьв. Ганны
6-VIII.	Спаса — Пераабражэньне Г. Н. І. Хр.
15-VIII.	Усьпеньне Прачыстае Дз. М.
29-VIII.	Галавасячэньне сьв. Івана Хрыс.
8-IX.	Нараджэньне Прач. Дз. Марыі-Багатнік
14-IX.	Узьдзвіжаньне Крыжа Гас
1-X.	Пакровы
26-X.	сьв. Зьмітра
8-XI.	сьв. арх. Міхаіла
21-XI.	Увядзеньне ў храм Дз. Мар
30-XI.	сьв. ап. Андрэя
6-XII.	сьв. Міколы
9-XII.	Неп. зачацьце Дз Марыі
25-XII	НАРАДЖЭНЬНЕ ІС. ХР.
26-XII.	Сабор Багародзіцы
27-XII.	сьв Сьцяпана

ЗЬМЕСТ

Прынагодныя малітвы

ЦАРКОЎНЫЯ ПЕСЬНІ

Калядныя:

Вялікапосныя:

Вялікодныя:

Прынагдныя:

У чэсьць Марыі:

Розныя: